

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

«Kmetovalec» izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 K na leto.
Posamezna številka stane krono.

Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 600 K, na $\frac{1}{4}$ strani 300 K, na $\frac{1}{8}$ strani 150 K, na $\frac{1}{16}$ strani 100 K, na $\frac{1}{32}$ strani 50 K. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 80 vin. najmanj pa skupaj 12 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz «Kmetovalca» so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 23 Ljubljana, 15. decembra 1920. Letnik XXXVII.

Obseg: Prvi redni občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo. — Žveplovoapnena ali kalifornijska brozga. — Gojenje tobaka v Belokrajini. — Združenje vinogradnikov Jugoslavije. — Izvoz solčavskih ovac. Čiščenje in precejanje vina. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Družbene vesti. — **Konjerejec:** Skopljenje žrebcev. — Kila na popku. — počena žrebeta. — Lastnosti zdravega kopita. — Podatki o dirkačih plemenjakih, ki bodo v letu 1921. nastavljeni v Sloveniji. — Konjerejske vesti. — **Inserati.**

Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo v sredo, 29. decembra t. l.

Vabilo in spored tega občnega zbora je natisnjeno med uradnimi vestmi današnje številke „Kmetovalca“. Ta občni zbor se bo vršil ob enajstih dopoldne v veliki dvorani hotela „Uniona“ v Ljubljani.

Ker je število delegatov za ta občni zbor veliko in da se začetek občnega zbora ne bo preveč zavlekel, se bodo poverila začela pregledovati že ob desetih dopoldne.

Podružnice so na podlagi družbenih pravil izvolile za vsakih 40 udov po enega zastopnika in samo ti zastopniki in odborniki Kmetijske družbe imajo pristop na ta občni zbor.

Zastopniki podružnic so potom načelnštva prejeli poverila, ki jih pri vstopu v dvorano morajo pokazati nadzorovalnim organom. Da pojde ta kontrola hitreje od rok, je poskrbljeno za dva uhoda: *Skozi glavni uhod imajo pristop delegati iz Kranjske (zelena poverila), Koroške (rumena), Prekmurja (siva), odborniki in zastopniki časopisja (rumena). Stranski uhod skozi verando je za delegate iz Štajerske (rdeča poverila).*

Kot najvažnejše točke dnevnega reda so: odstop dosedanjega odbora c. kr. kmetijske družbe kranjske in

volitev predsednika, novega odbora in dveh pregledovalcev računov za Kmetijsko družbo za Slovenijo.

Novi odbor Kmetijske družbe za Slovenijo čakajo velike naloge, ki jih bo moral resno vzeti v pretres, kajti bližnja bodočnost za kmetijstvo v Sloveniji nikakor ne izgleda tako sijajna, kakor morda v drugih pokrajinah naše nove države. Kmetijska družba bo morala vse svoje sile posvetiti edinole pospeševanju kmetijstva in povišanju naših produktov ter obrniti posebno pažnjo naši gospodarski politiki.

Tega dela se mora oprijeti z vso vlogo Kmetijska družba. Pri tem pa ji morajo pomagati tudi vsi *kmetovalci*. Za to so pa tudi, in sicer v prvi vrsti poklicani vsi *kmetijski strokovnjaki*, ki morajo delati za prosep kmetijstva in za zboljšanje stanja kmetovalcev. Če bodo vsi ti činitelji svoje moči osredotočili za skupen prosep Kmetijske družbe in sodelovali pri njeni reorganizaciji, potem nam je šele uspeh zajamčen in tedaj bo tudi Kmetijska družba ostala pravi stanovski zastopnik kmetovalcev za Slovenijo.

Žveplovoapnena ali kalifornijska brozga.

V Ameriki rabijo kmetovalci že več let žveplovoapneno brozgo z velikim uspehom proti raznim boleznim in škodljivcem sadnega drevja in vinske trte. V novjšem času se porabi v isti namen in z dobrim učinkom mnogo tega sredstva tudi v Evropi. Posebno priporočajo vinarski strokovnjaki mazanje trt preden prično odganjati, ker učinkuje žveplovoapnena brozga proti plesnobi na trti prav dobro, zlasti, če spopolnjuje to delo s poletnim zatiranjem te bolezni.

Žveplovoapnena brozga se pripravlja s kuhanjem apna in žvepla na vodi. Ona ima rdečkasto do temnorjavo barvo. Žveplove spojine so v zvezi z apnom učinkujoči del te brozge.

Žveplovoapneno brozgo je shraniti v dobro zaprtih, lončenih, steklenih, kositrastih, železnih ali lesenih posodah, ker se na zraku rada pokvari. Bakrene posode pa razjeda.

Žveplovoapneno brozgo rabimo lahko v času, ko miruje narava in so izkušnje dognale, da je posebno umesno mazanje trt in drevja neposredno preden odžene popje.

V tem slučaju se meša ta brozga tik pred rabo z dva- do trikratno množino vode. S čopičem ali okoli palice ovito cunjko namažemo skrbno vse nadzemeljske dele trte ali drevja. Kamor se ne doseže z roko, se lahko tudi škropi s škropilnico, vendar je to takoj po uporabi temeljito očistiti, ker žveplovoapnena brozga razjeda bakreno posodo. Dobe se pa že tudi škropilnice, ki so znotraj pocinjene ali iz take kovine, kateri žveplovoapnena brozga ne škoduje, ki so pa rabljive tudi za navadno škropljenje z bakreno galico.

Ker pri nekaterih boleznih in škodljivcih ne zadostuje, da jih zatiramo samo v času rasti, ampak tudi tedaj, ko narava miruje, je mazanje z žveplovoapneno brozgo v zgoraj opisanem času zelo priporočljivo. Na ta način uničujemo zalego kiseljaka, ki razjeda spomladi trtni cvet in povzroča poleti gnitje jagod, zatiramo razne vrste trsnih pršic in listnih uši, kaparje ter druge škodljivce iz vrst živalstva.

Žveplovoapnena brozga pa ni samo izborno sredstvo proti raznim živalskim škodljivcem, ampak ona uničuje tudi razne glivične bolezni, posebno vse vrste plesnobe (ali pepela), predvsem trtno plesnobo ali oidij, ki prezimuje svoje zimske trose in podgobje na enoletnih trtnih mladikah ter v trtnem očju.

Poleg poletnega zatiranja oidija se priporoča mazanje trt z žveplovoapneno brozgo po opisanem načinu posebno onim vinogradnikom, katerim je oidij navzlic žveplanja in škropljenja z raznimi pripomočki uničil v pretečenih letih velik del trgatve.

Za mazanje enega orala vinograda se rabi okoli 100 l že za rabo pripravljene, to je s trikratno množino vode zredčene brozge.

Žveplovoapnena brozga se pa rabi tudi v poletnem času kot zelo uspešno sredstvo proti raznim boleznim in zajedalcem sadnega drevja. Škropi se drevje pred in po cvetenju in če je treba 2 do 3 tedne pozneje še enkrat.

Za škropljenje v poletnem času pa je treba žveplovoapneno brozgo močno z vodo zredčiti, in sicer za uporabo pri pečkatem sadju s 25 do 30 kratno, pri koščičnicah s 30 do 50 kratno množino vode.

Če se je kje škropilo poleti v vinogradih z žveplovoapneno brozgo proti oidiju in s kakšnim uspehom

mi ni znano; umestne bi pa bile tudi tozadevne poskušnje. Ker je pa trsno mladje precej občutljivo, bo treba pri takih poskusih žveplovoapneno brozgo zredčiti najmanj s 40 do 50 kratno množino vode.

Škropiti se ne sme v prevročem dnevnem času, ker je žveplovoapnena brozga precej jedka. Zato je tudi priporočljivo si pri opravi z žveplovoapneno brozgo namazati roke z vazelino ali s kakim oljem.

Za naše kraje je pa predvsem važno mazanje trt proti plesnobi en do dva tedna preje, kakor se prične oče napenjati. Še bolje je mazati dvakrat, in sicer takoj po reznji ter pred brstenjem; vendar je to mazanje pred brstenjem važneje, ker je bolj učinkljivo. Zato se naj izvrši vsaj to. Maže se celo trto od vrha do tal. Da se delo izvrši temeljiteje, je pri reznji ostrgati vso staro skorjo; odrezano rožje je pa znositi iz vinograda in sežgati.

Ker dobi namazani les svetlosivo barvo, je delo lahko nadzirati.

Pripomniti je, da se je opazovalo, da odganjajo namazani trsi dosti pozneje, kakor nenamazani; zaradi tega so tudi bolj varni pred pomladno pozebo. Že to dejstvo govori za mazanje.

V inozemstvu se že bavi več tvornic z izdelovanjem in prodajo žveplovoapnene brozge. Ker je pa dobava iz inozemstva polna ovir in pripravljanje brozge doma sitno, se je odločila domača tvrdka z žveplovimi izdelki Anton Jurca v Ptuj, da bo izdelovala žveplovoapneno brozgo na veliko in jo bo oddajala v obliki goste tekočine, katero bo treba samo po zgoraj opisanem načinu pred rabo razredčiti z vodo.

1 kg žveplovoapnene brozge bo stal brez posode od tvornice v Ptuj 4 K 50 v. Da si bo znala tvrdka uravnati količino izdelka, ki naj bi bil kolikor mogoče vedno svež, sprejema naročila že sedaj. Sebi in tvrdki ugodni oni, ki pošlje obenem z naročilom tudi primerno posodo.

Kako si pa lahko pripravi žveplovoapneno brozgo vsak sam, je opisal višji vinarski nadzornik Skalicky v lanskem in letošnjem „Kmetovalcu“, podpisani pa v 23. števil. „Gospodarskega Glasnika“ iz leta 1912. Vinarski inštruktor Zupanc.

Gojenje tobaka v Belokrajini.

Vsled prizadevanja gospoda ravnatelja tobačne tvornice v Ljubljani je centralna Uprava monopolov dovolila obče gojenje tobaka v Belokrajini. Zato je ravnateljstvo tobačne tvornice s pomočjo grške kmetijske šole organiziralo v Belokrajini poskusne tobačne nasade, da se vsaj približno določi, kako bo tobak uspeval in katere vrste bodo najbolj odgovarjale glede rasti, podnebja, zemlje in njih nadaljne uporabe.

Poskusi so se vršili pod najslabšimi pogoji: seme je dospelo pozno, a sadike so bile razposlane v največji suši. Poskusi so se imeli vršiti pri 7 posestnikih, in sicer pri vsakem na zemljišču 1 ara (340 sadik). Ker so pa sadike dospelo zelo pozno, so le trije posestniki pravilno posadili tobak, ker so drugi pripravljeno zemljišče že posadili z zelenjavo. Zaraditega so se ostale sadike razdelile v manjši meri drugim posestnikom.

Nasad J. P. v Črnomlju je meril 1 ar; zemlja je najhujša ilovica, položaj v dolini. Nasad je bil vzorno držan. Posajene so bile vrste Žitkovac, Foča, Skop-

Ijanac, Czoka in Segedinska ruža. Prve tri vrste so malolistnate, finejše; uporaba za cigarete. Drugi dve vrsti ste širokolistnate, slabейše kakovosti, uporaba za pipo in zvečenje. Najbolj so uspevale zadnji dve širokolistnate vrsti.

Posestnik J. Š. v Kočevju je imel 100 sadik, posajenih med drugo zelenjavo. Vrste so bile pomešane. Zemlja srednja, položaj v dolini. Širokolistnate vrste so najboljše uspevale.

Posestniki J. T. v Primostku je imel 300 sadik posajenih. Zemlja srednja, položaj v dolini. Boljše so uspevale širokolistnate vrste.

Posestnik I. K. v Prapročah je imel nasad od 300 sadik. Vse vrste so dobro uspevale, samo da je toča tobak popolnoma uničila.

V nekaterih nasadih je bil v početku tobak napaden po *Phyllosticta tabaci*.

Ravno tako so vse vrste pri drugih posestnikih, ki so sadili tobak v manjši množini, v različnih legah in zemljah, dobro uspevale. Vsled tega se je priporočilo gojiti v nizkih legah širokolistnate vrste Czoka in Segedinska ruža, ki dajejo cenejše listje, a več prihoda, v vinogradnih legah pa finejše vrste, ki dajejo manjši prihod, a so višje v ceni. Srednja cena je sedaj sirovemu tobaku od 18 do 23 K za kg.

Z uvedbo gojenja tobaka v Belokrajini se bo otvoril nov vir dohodkov za manjše posestnike, posebno za one, ki imajo več delovnih moči v rodbini. Zelo važno je tudi, da je kultura tobaka prisiljeno zavarovana, t. j. vsak posestnik mora pri predaji tobaka plačati 3% izkupička, zato mu je pa prihod popolnoma zagotovljen, ker mu uprava monopola v slučaju elementarne škode, t. j. po toči, nalivih ali drugih škodah vrne do 75% vrednosti prihoda. Da se kultura tobaka dobro izplača, nam je dokaz Dalmacija, Bosna in Srbija, ker so prej revni kmetje z gojenjem tobaka prišli do blagostanja. Služi naj za to trditev sledeči primer: Na 1 ha se pri nas dobi največ 1000 kg pšenice, kar bi bilo po današnji ceni 9000 K. Na 1 ha pa dobimo pri srednji letini 2000 kg tobaka, kar bi bilo po srednji ceni 40.000 K.

Upam, da se bo večje število tukajšnjih kmetovalcev poprijelo te koristne panoge. Škoda, da je minimum površine zemljišča, ki se ga sme s tobakom posaditi, določen na 5 arov (2000 sadik). Ker so v Belokrajini večinoma le mali kmetje, ne bo mogel odločiti vsak od svojega gospodarstva take površine ter se priporočati, da se na pristojnem mestu doseže za Belokrajino izjemno dovoljenje, da se lahko goji tobak na manjših zemljiščih.

V. K.

Združenje vinogradnikov Jugoslavije.

Dne 4. decembra t. l. so se zbrali na poziv Vinarskega in sadjarskega odseka Maribor Kmetijske družbe za Slovenijo, zaupniki vinogradnikov iz cele Jugoslavije v Zagrebu, da se posvetujejo o združenju vseh vinogradnikov Jugoslavije v močno organizacijo v svrhu zaščite celokupnega vinarstva.

Nujna potreba organizacije se je od vseh strani povdarjala ter se je naposled sklenilo ustanoviti čimprej „Zvezo vinogradnikov Jugoslavije“. Da bo ta zveza lažje in smotrenije delovala, se je sklenilo razcepiti jo v pokrajinske oddelke (Pokrajinske zveze vinogradnikov), katere tvorijo Krajevna ali Okoliška vinarska društva, ki bodo podlaga celi organizaciji. Zgradba organizacije bo torej sledeča:

V vsakem vinarskem okolišču, čigar gospodarski interesi stremijo proti eni gotovi točki (n. pr. v vsakem okolišču današnjih kmetijskih podružnic, ki se nahajajo v vinorodnih okrajih) se ustanovi krajevno vinarsko društvo. Vsa krajevna vinarska društva ene pokrajine (n. pr. Slovenije) tvorijo pokrajinsko zvezo vinogradnikov in vse pokrajinske zveze skupaj, centralno zvezo vinogradnikov. Okoliška (krajevna) vinarska društva upravljajo (vodijo) od udov izvoljeni odbori: pokrajinske zveze, pokrajinski odbori, ki obstojijo iz delegatov krajevnih vinarskih društev; centralno zvezo pa centralni odbor, ki obstoji iz delegatov pokrajinskih zvez vinogradnikov.

Na ta način je zagotovljen vpliv in sodelovanje vsakega posameznega vinarskega društva v pokrajinski in centralni zvezi v vseh važnih vprašanjih vinogradništva.

Zveza bo tudi izdajala svoje strokovno glasilo, pod imenom „Jugoslovenski vinogradar“, ki bo prinašal članke v vseh treh narečjih našega troimenega naroda.

V pripravljalni odbor za ustanovitev te organizacije, ozir. za izradbo pravil, so bili izvoljeni kot zastopniki Slovenije gg. Anton Puklavec, vin. ravnatelj v Mariboru, kot predsednik, ter Bohuslav Skalicky, višji vin. nadzornik v Novem mestu, kot glavni tajnik odbora.

Nadalje so bili izvoljeni kot tajniki v pripravljalni odbor: dva zastopnika za Hrvatsko in Slavonijo in po en zastopnik za Srbijo, Hercegovino in Dalmacijo.

Pripravljalnemu odboru so se dale smernice za sestavo pravil. Kakor hitro bodo pravila zgotovljena, po oblasti odobrena in razmnožena, se bo to naznanilo po časnikih in takoj počelo z ustanovitvijo krajevnih vinarskih društev. P. n. kmetijske podružnice se že sedaj naprošajo, da sondirajo v svojem območju in delajo propagando za ustanovitev okoliških vinarskih društev. Udnina bo znašala na leto kakih 20 K. Naročila na pravila sprejema proti naknadni povrnitvi stroškov vin. ravnatelj A. Puklavec v Mariboru.

V očigled dejstvu, da se bo že v najkrajšem času pričelo s pogajanjem o sklepu trgovinskih pogodb, bi bilo želeli, da bi bila ta organizacija čimprej izvršena in nam na ta način dana možnost, vplivati na potek pogajanj v našem interesu. Doseči prost izvoz vina in preprečiti uvoz tujih vin (italijanskega in madžarskega) mora biti prvo delo nameravane organizacije, ker od teh dveh faktorjev je odvisen obstoj našega vinarstva sploh.

Izvoz solčavskih ovac.

Dobro ime, ki si ga je v zadnjih desetletjih pridobila jezerska in njena mlajša sestra solčavska ovca na Štajerskem in Nižje Avstrijskem, je napotilo novo ustanovljeno društvo „Alpenländische Schafzuchtgesellschaft“ na Dunaju, da se je začelo zanimati za nakup plemenskih ovac te pasme. Imenovana družba razpolaga z zadostnimi planinskimi pašniki na Gornje Štajerskem in Nižje Avstrijskem, kjer so dani pogoji za razvoj ovčarstva.

Pogajanja za izvoz teh ovac so pričela meseca julija in je koncem septembra Privredno-Financijski Komitet Ministrov v Beogradu dovolil, da lahko izvozi imenovana družba iz Slovenije 2000 komadov jezerskih ovac pod garancijo, da se dobi dovoljenje za uvoz plemenske goveje živine v vrednosti izpeljanih ovac. Zaradi potrebnih priprav se je z nakupom pričelo šele sredi novembra.

V svrhu lažjega nakupa je poverjenišvo za kmetijstvo v Ljubljani sklicalo plemenske sejme za ovce v sledečih krajih:

dne 15. novembra 1920. v Solčavi,
dne 16. novembra 1920. v Lučah in Ljubnem,
dne 17. novembra 1920. v Mozirju in
dne 19. novembra 1920. v Slovenj gradcu.

Dogon je bil povsod precej številen; le škoda, da so ljudje dognali ves odvisni material, kar so ga imeli naprodaj, torej tudi skopljenje, med tem ko je družba nakupovala le plemenske ovce in le tri odstotke mrkačev. Nakupilo se je:

v Solčavi	2 mrkača	91 ovc	za znesek K	42.288.75
v Lučah	13	" 63	" " " "	31.300.50
v Ljubnem	—	" 10	" " " "	3.759.—
v Mozirju	1	" 142	" " " "	63.798.—
v Slov. gradcu	7	" 93	" " " "	36.504.—

Skupaj 23 mrkačev, 399 ovc za znesek K 177.650.25.

to je v celem 422 glav v skupni teži 174.98 $\frac{1}{2}$ q.

Kupovalo se je na težo, in sicer se je plačevalo za 1 kg žive teže od 9 do 10.50 kron. Da se ni moglo plačevati višjih cen, je kriva silno visoka izvozna carina, ki znaša od komada 640 kron (160 dinarjev). Povprečna kupna cena za ovco je znašala 402 kroni, torej je izvozna carina za eno tretjino višja, kakor povprečna vrednost ene ovce. Jasno je, da pod takimi pogoji ni misliti na nadaljni izvoz. Vendar se pa družba zanima tako daleč za to plemensko blago, da bo nakup nadaljevala, ko doseže olajšave pri izvozni carini. To bi bilo v očigled dokazani nadprodukciji ovac za naše ovčerejce velikega gospodarskega pomena. Na izvoz naše ovce v druge pokrajine naše kraljevine ni upati, ker imajo le te udomačene druge, za one kraje primernejše pasme; treba je le v okviru pasme pričeti z resnim rejskim delom.

Ob tej priliki se je dognalo, da bo na pomlad in drugo jesen zagosti dobrih plemenskih mrkačev na razpolago; lahko se bo torej nadaljevalo z akcijo razdelitve in zamenjave plemenskih mrkačev v Sloveniji.

Zanimanje za ovčerejo očividno rase. Ovčerejci, ki bodo imeli oddati dobro plemensko blago, bodo našli lahko kupca. Da se pa za slabo blago nihče ne puli, je jasno. Zaraditega nasvetujem našim vrlim rejcem sledeče:

1. Vzdržite svoje domače ovčje pleme, ki je po svetu zadosti poznano, in vsled svojih dobrih lastnosti čislano, čisto; pomnite, da je za Vaše razmere to pleme trajno najbolj dobičkanosno. Ne mislite na kako prekrizevanje s tujimi pasmami!

2. Obračajte vso skrb na dobro odbiro plemenjaka, ker ta prenese svoje lastnosti na številno potomstvo! Plemenjak naj bo vedno najlepša žival, naj se odlikuje po lepi telesni obliki, pa tudi po lepi, dobro skodrani volni. Pri izbiri plemenjaka se izogibljite sorodstva.

3. Živali naj se rabijo za pleme šele po zmenjavi prvih dveh mlečnih zob, torej približno s poldrugim letom. Tako bomo dosegli zdravo in krepko potomstvo.

4. Mrkači naj se držijo ločeno od ovac ter se naj gripuščajo k odbranim ovcam v določeni spuščalni dobi, v času, ko se iste gonijo.

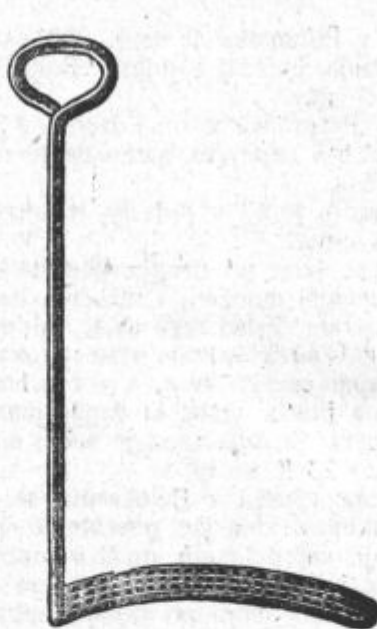
5. Ovni, ki niso namenjeni za pleme, naj se skopijo, da ne vznemirjajo trope.

Inž. Zidanšek.

Čiščenje in precejanje vina.

(Dalje.)

Pri majhnih sodih je najbolje, če sod zamašimo in ga semintja valjamo (kotamo), pri večjih sodih pa navadno rabimo kak kol, ali pa — kar je veliko boljše — mešalnico (glej podobi 15., 16.) — ki se z njo čistilo

Podoba 15.

Podoba 16.

Mešalnice za čiščenje vina (se dobivajo pri tvrdki Theo Seitz na Dunaju, III., Estegasse 6.)

z vinom jako temeljito zmeša. Pri zelo velikih sodih se vino na ta način pomeša s čistilom, da se vino zdolaj (pri pipi) odtaka in zgoraj (pri vehi) zopet v sod vlija.

Samoobsebi je umevno, da vino ne sme imeti veliko kaleža ali pa ležati še celo na drožah. Če torej vino pred čiščenjem ni bilo že dolgo (2—3 mesece) ali pa morda še nikoli pretočeno, ga je poprej treba pretočiti, preden se čisti, da se kalež ali drože iz njega odstranijo. Vendar pa mora vino po pretakanju vsaj en teden mirovati, preden se čisti, da se v njem vsled iz zraka navzetega kisika izločijo vse one tvari (zlasti beljakovine), ki nanje kisik vpliva.

Ko smo vino v sodu s čistilom dobro premešali, zalijemo sod do vrha z odvzetim vinom in sod dobro zabijemo. Pri zalivanju se vedno na sod s kladivom potrka, da se pena hitreje poleže.

Trkanje na sod se ponovi še drugi in tretji dan. To ima namen, da se čistilo, ki se drži še zgoraj dog v sodu, od njih odbije, da hitreje in popolno pade na dno.

Vino pustimo potem vsaj 14 dni popolnoma na miru, da se čistilo v njem lahko nemoteno poleže na dno sode. Dlje kakor štiri tedne, zlasti poleti, v gorki kleti, ne smemo pustiti vina na želatini, ker čistilo lahko prične gniti in vino pokvari.

Po preteku tega časa je torej treba vino pretočiti. V to svrhu si pripravimo drug, snažen, pomit sod, ki ga nekoliko zažveplamo. Nato sod s čiščenim vinom previdno nastavimo, tako da se čistilo v njem ne dvigne. Treba je torej pipo in tudi vebo nekoliko odpreti, toliko namreč, da v pipi navzoči zrak ne udari skozi sod, temveč, da odide skozi pipo. Najbolje je, da

ima sod, v katerem vino čistimo, namesto čepa zamašek iz plutovine, ki se ga s pipo izbije v sod.

Čiščeno vino se žvepla zaraditega, ker je potem bolj stanovitno. Na 6 do 8 hl vina zadostuje en tenek, azbesten trak žvepla.

Ako se vino ni zadostno učistilo, potem je najbolje, da čiščenje kar ponovimo. V tem slučaju ni treba vina žveplati, ampak se mu med pretakanjem dodane potrebna množina tanina, na kar se po preteku enega tedna čiščenje ponovi. V drugič, posebno če smo vzeli zadostno množino tanina, se čiščenje navadno posreči.

V katerem slučaju rabimo želatino za čistilo.

Želatina jemlje vinu čreslovino, barvo in nekoliko tudi duh. Iz tega sledi, da bomo želatino rabili posebno pri navadnih, belih, namiznih vinih, ne pa pri starem vinu, ki ima fin vonj (cvetico).

Posebno dobro bo vplivala želatina na vina, ki se odlikujejo po trdem, to je trpkem ali zagatnem okusu, ki imajo preveč temno ali celo rjavo barvo in nečist okus ali duh, kajti vse to jim bomo s pravilno množino želatine lahko odvzeli in okus, duh in barva vina postanejo normalni. Opomniti pa je, da se nad 20 gr želatine naenkrat ne priporoča vzeti, ker sicer čistilo v vinu rado obtiči. Bolje je torej čistiti dvakrat z manjšo množino želatine. Ker jemlje želatina vinu barvo, je ne rabimo pri itak že svetlih vinih, posebno pa ne pri rdečih ali črnih vinih, izvzemši primer, da so porjavela. (Dalje pride.)

VPRAŠANJA in ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko - gospodarska vprašanja, ki dohajajo na Kmetijske družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalec“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalec“. Odgovori, ki so splošno pončni, se vrstijo med „Vprašanja in odgovore“, na ostala vprašanja se pa odgovarja pismeno, če je priložena znamka za odgovor. Odgovarja se edinele na vprašanja, ki so podpisana s celim imenom brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le s začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalec“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki so prišla vanj 4 dni pred sodo lila; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi odgovor na kako kmetijsko - gospodarsko vprašanje, mora priložiti znamko za odgovor. Na vprašanja, ki niso kmetijsko - gospodarska, se ne odgovarja v „Kmetovalec“, ampak le pismeno, če so pisnu priložene 4 K v znakah kot prispevek k družbenemu pokojninskemu zakladu. Zadnje stvari velja za pravne odgovore, ki seveda morejo biti le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh, včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakrgega jamstva.

Vprašanje 95. Imam triletno kravo, ki se je pred 4 meseci otelila in pred kratkim časom vnovič ubrejila. Pred kakimi 14 dnevi pa je začelo mleko izginjati v zadnjem desnem sesku, tako da je danes ta sesek popolnoma gluh. Sesek je postal ohlapen in se suši. Pri molži ne kaže krava nikakih bolečin. Kako je zdraviti sesek, ki ne molze mleka? (J. P. v D.)

Odgovor: Da je postal sesek pri Vaši kravi gluh, so lahko vzrok različne bolezni, ki so nastale v notranjosti tuljave seska. Te bolezni povzročajo tvorbo novih izrastkov, ki ovirajo ali popolnoma onemogočujejo redni odtok mleka. Taki izrastki so n. pr. bradavice, ki se tvorijo v mlečnih cevih, po katerih priteka mleko. Lahko pa je tudi krivo zoženje mlečne cevi. V tem primeru pa si lahko pomagata s 5 do 6 cm dolgo črevnato struno, ki jo najprej razkužite in nato počasi in previdno porinite v mlečno cev tako, da ostane 2 cm strune še zunaj seska, ki jo čez nekaj časa potegneta iz seska. Struna se v cevi razmoči, napne in s tem razširi zoženo cev. To vtikanje ponovite večkrat, in sicer vedno pred molžo.

Hitreje se izvrši razširjenje mlečne cevi operativnim potom, in sicer s primerno debelo iglo ali pa z ozkim nožem. Istotako se operativnim potom odstranijo bradavice iz mlečnih cevi, in sicer z nožem, ki je v to svrhu na ta način prirejen, da ima na koncu kapico, ježičaste oblike. Spodnji rob te kapice je oster in odreže izrastke, ako se nož potegne iz seska. Ker pa se pri takem delu sesek lahko še bolj poškoduje in je nevarnost, da se istega rani, Vam priporočamo, da pokličete živinozdravnika, ki ima potrebno operacijsko orodje. Obenem pa bo živinozdravnik tudi dognal, če dotični del mlečne žleze še sploh deluje, kajti v nasprotnem primeru bi bilo zaman vsako zdravljenje. P-j.

Vprašanje 96. Moja svinja mi je vrgla predkratkim 12 mladičev. Krmim jo z repo in s korenjem. Svinja je v gorkem hlevu in zdrava. Pujski so dobili nenadoma drisko. Kaj je vzrok driski pri pujskih in kako naj jih zdravim? (M. D. v L.)

Odgovor: K vzrokom driske pri mladih prasatih prištevamo notranje in zunanje prehlajenje, kar v Vašem primeru bržkone ne bo vzrok, ker imate gorke hleve. Pač pa bo povod bolezni nepravilno krmljenje svinje, ki obstoja v tem, da pokladate prevodeno klajo (repo in korenje), ki kaj rada povzroča to bolezen. Svetujemo Vam, da pustite nekaj časa pokladanje prevodenih krmil in jih nadomestite s približno sledečo pičo: 5 kg krompirja, 1 kg koruznega ali ječmenovega zdroba, 1 in pol kg debelih pšeničnih otrobov in 3 l posnetega mleka. To množino krmite vsak dan vsaj 14 dni in preidite nato le polagoma na navadnejšo krmo. Paziti morate tudi na to, da za vsakim pokladanjem krme osnažite korito do čistega, kajti ostanki, ki pričnejo razpadati in se iz njih tvorijo razne kisline, zelo škodujejo svinji in s tem tudi mladičem. Nadalje skrbite, da bodo imele živali dovolj čiste nastelje, ki zabranjuje nesnago in tvori toplo ležišče. P-j.

Vprašanje 97. Letos sem pridelal precejšnjo množino sladkorne pese, iz katere bi rad izdelal sladkorni sirup. Kako se izdeluje iz sladkorne pese sladkorni sirup? (C. O. v P.)

Odgovor: Kdor je letos pridelal sladkorno peso, si lahko sam nadomesti tržni sladkor s sladkornim sirupom ali goščo, ki še na preprost način sledeče pripravi: Dobro oprano in natanko olupljeno peso razrežite s krljačem (ribežnom) v drobne zreske in jih zalijte z vodo v primerno veliki posodi. To vodo pustite na pesi 1 do 2 uri vreti in jo potem odlijte v posebno posodo. Prekuhane in ocejene zreske zalijte vnovič z vodo, jih zopet kuhajte in dobljeno tekočino prilijte prvemu odlivku. Nato dvakrat kuhane zreske ožemite skozi čisto in dovolj gosto ruto ter ocedek prilijte prejšnjima odlivkoma. Na ta način dobite redko, temnorjavo tekočino, ki jo kuhajte počasi, pri ne prehudem ognju toliko časa, da se veliko vode izpari in se sok sladkorne pese zgosti v sladkorno goščo. Pri kuhanju pa morate paziti, da se Vam sirup ne prismodi, pri čemur dobi neprijeten okus in postane za oslajevanje neporaben. Iz 100 kg sladkorne pese lahko izdelate na opisani način približno 10 do 20 kg sirupa. Čim dalje časa kuhate tekočino, tem gostejša in izdatnejša postaja, ker ima vedno več sladkorja v sebi. Močno zgoščen sirup je tudi trpežnejši, kajti velika množina sladkorja ovira razvoj škodljivih bakterijev. Pravilno narejen sladkorni sirup je prijetnega in zelo sladkega okusa ter ima temnorjavo barvo. Sirup najbolje hranite v dobro zaprtih posodah in hladni shrampi. Natančnejše navodilo, kako se izdeluje sladkorni sirup iz sladkorne pese, dobite

v 7. številki »Kmetovalca« iz l. 1918., če si shranjuate stare številke »Kmetovalca«, kar je dolžnost vsakega kmetovalca! P.j.

KMETIJSKE NOVICE.

Omejitve klanja in prepovedi izvoza mlade živine. Ministrstvo poljeprivrede v Beogradu je na prošnjo Kmetijske družbe, da se ukine naredba glede omejitve klanja in prepovedi izvoza mlade živine, odgovorilo sledeče: Ministrstvu poljeprivrede je znano, da je živinoreja v Sloveniji jako napredna in da znatno presega potrebe svoje pokrajine, vsled česar omenjena odredba ne ustreza tamošnjim živinorejcem. Ker pa imamo v Jugoslaviji dosti in velikih pokrajin, ki vsled pomanjkanja živine jako trpe na prehrani, bo skušalo ministrstvo na ta način omiliti naredbo, da bo podpiralo izvoz živine iz Slovenije v one pokrajine naše države, ki jim iste primanjkuje. Taka akcija se je že pred kratkim časom podvzela, in sicer za Črnogoro. Dalje sporoča ministrstvo, da bo v kratkem času predložilo ministrskemu svetu nov predlog, s katerim se bo omenjena odredba znatno omihlala in se nadeja, da bo v razmeroma kratkem času mogoče dvigniti omejitev prometa z živino.

Sladkorna pesa in nje vsebina sladkorja na Štajerskem. Drž. kmet. kemično poskuševališče in preskuševališče v Mariboru nam sporoča letošnje uspehe gojenja sladkorne pese na Štajerskem. Izmed štirih poskusov je vsebovala sladkorna pesa na ptujskem polju 14.4% sladkorja, na posestvu grofa Herbersteina 15.17%, na drž. vin. in sadj. šoli v Mariboru 15.78% in na kmetijski šoli v St. Jurju 15.52% sladkorja.

Kletarski tečaj. V primeru z drugimi, bolj naprednimi vinorodnimi deželami, je naše kletarstvo še na jako nizki stopnji. Zaradi tega je zlasti sedaj, ko je nastala potreba, da vino izvažamo, nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimajo boljšega kletarenja ter da pridelujejo dobro, okusno, čisto in stanovitno vino, ker je drugače nemogoče, s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati. Kaj pomaga gospodarju-vinogradniku še tako lepo grozdje, ako ne zna iz njega pripraviti take pijače, kakršno se dandanes po svetu zahteva? Ravno tako je tudi za kletarje, vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom, znanje umnega kletarstva, zlasti pravilnega ravnanja s posodo in z vinom neobhodno potrebno, kajti iz najbolj zlahtne kapljice se z nepravilnim ravnanjem lahko naredi najgusnejša pijača! Da imajo ukaželjni priliko, se v umnem kletarstvu temeljito izučiti, priredi višji vinarski nadzornik B. Skalicky pri državni vzorni kleti v Novem mestu tekoče zime več *trodnevni kletarskih tečajev*. Kdor se misli katerega teh tečajev udeležiti, zglesi naj se *takoj* pri drž. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu. Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, treba se je, komur je na stvari ležeče, čim prej zgledati. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bo o tem potem posebnega vabila vsaj en teden pred pričetkom tečaja obveščen. — *Državno vinarsko nadzorstvo v Novem mestu.*

Kmetijski in izobraževalni tečaj priredi kmetijska podružnica v Novem mestu ob nedeljah v času od 2. januarja do srede marca 1920. Tečaj je namenjen zlasti kmetijskemu naraščanju, to je mladim gospodarjem in kmečkim mladeničem. Pouk je brezplačen, le za kurjavo in snaženje prostorov plača vsak udeleženec majhen prispevek. Pouk se vrši vsako nedeljo od poldesetih do poldvanajstih dopoldne. Kdor se želi pouka vdeležiti,

zglesi naj se najpozneje do 25. decembra ustno ali pismeno pri načelnistvu kmetijske podružnice v Novem mestu. Pozneje došlih zgledati se ne bo upoštevalo.

URADNE VESTI.

Oddaja avstrijskih bankovcev (eno-, dve- in desetskronskih). Pozivljamo častita načelnistva podružnic, da je pri Kmetijski družbi **zadnji dan sprejema** avstrijskih bankovcev 28. december 1920. Podružnice, ki nabirajo udnino, naj nikar ne odlašajo nabrane udnine ali denarja za galico in druge gospodarske potrebščine odposlati družbi, kajti ta ne bo sprejemala denarnih pisem, ki bodo po 28. decembru oddani na pošti, če bodo vsebovala avstrijske bankovce, katerih družba ne bo mogla več zamenjati.

Seja glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo dne 24. novembra 1920.

Seji je predsedoval družbeni predsednik g. poverjenik *Jakov Jan*, udeležili so se je podpredsednik gosp. *Zurc*, odborniki iz Kranjske gg.: *Černe, Hočvar, Lovrač, Mihelčič, Rechbach, Strcin*, in iz Štajerske gg. *Petovar, dr. Verstovšek* in *Roblek*. Seji je prisostvoval družbeni tajnik *inž. Lah*.

Ob polerajstih je gosp. predsednik otvoril sejo, pozdravil navzoče in ugotovil sklepčnost.

G. predsednik je poročal, da je bilo od zadnje odboro-ve seje veliko dela in sitnosti z nabavo modre galice in s priskrbo potrebnega kredita. Veliko dela so povzročali spori med podružnicami in ndi, ki jih je reševal v zadnji odboro-vi seji izvoljeni odsek. Ta je imel tri seje, v katerih je povečini rešil te spore. Za podružnice, katerih občni zbori so bili nepravilni, oziroma, ki se dosedaj še niso vršili, je predsedništvo sklenilo, naj glavni odbor sam razpiše občne zbere dne 12. decembra t. l. Da se ugotovi določilom družbenih pravil, bo izšel prihodnji »Kmetovalec« že 28. t. m. Občni zbor Kmetijske družbe se ima glasom sklepa zadnje odboro-ve seje vršiti 29. decembra t. l. O določitvi sporeda bo morala sklepati današnja odboro-va seja.

Tajniško poročilo. Delovanje Kmetijske družbe od zadnje odboro-ve seje se je vršilo v navadnem okviru. Družbena gospodinjstva šola je dne 6. oktobra t. l. pričela svoj 20. tečaj, v katerega je bilo sprejetih 12 gojenk. Istočasno je bil na tem zavodu otvorjen prvi tečaj seminarja za ljudsko-šolske učiteljice, ki se naj vzgojijo za učiteljice gospodinjstva. V seminar je bilo sprejetih 11 kandidatinj, in sicer štiri slovenske ljudsko-šolske, 4 srbske in tri redovne učiteljice, ki se vse izvežbajo za gospodinjstve učiteljice. Za preuredbo prostorov gospodinjstve šole v seminar je bilo potreba precejšnjih izdatkov, vsled česar znaša proračun za tekoče šolsko leto 67.000 K. Pričakovati je, da bo poverjenistvo za kmetijstvo dovolilo v ta namen primerno visoko podporo.

Bosanska deželna vlada se je obrnila na Kmetijsko družbo, da ji nasvetuje nekoliko boljših kmetijskih posestnikov, ki bi bili pripravljeni prevzeti v službo kot hlapce po enega ali dva bosanska kmečka sinova, da se izvežbajo v kmečkem delu, ki je navadno v naših krajih. Kmetijska družba je pozvala boljše posestnike, naj se javijo in sprejmejo te kmečke sinove na svoja posestva ter jim nudijo priliko, da se praktično izvežbajo v kmetijskem delu. Dosedaj se je oglasilo nekoliko posestnikov, ki so pripravljeni prevzeti Bosance v svojo službo.

Glede sodelovanja Kmetijske družbe s Srbskim Poljoprivrednim Društvom v Beogradu je omeniti, da se je naša družba v nekaterih stvareh obrnila na to bratsko društvo in skušala potom njega pri centralni vladi doseči ugodnosti v kmetijskih vprašanjih. Pričakovati je, da bo to medsebojno delovanje imelo v bodoče uspeh in poglobilo stike obeh društev v korist napredka splošnega kmetijstva.

Srpsko Poljoprivredno Društvo je pričelo akcijo za ustanavljanje kmečkih deških klubov po deželi, ki so v amerškem kmetijstvu zadnja leta vojne dosegli prav imenitne uspehe. Pozvalo je tudi našo družbo, da prične s slinim delovanjem na tem polju.

Z ozirom na nezdružbe politične razmere, ki vladajo dandanes v Sloveniji, je kazalo izvršitev te ideje pustiti za poznejše čase. Sedaj je ta misel sprožena v »Kmetovalcu« in pričakovati je, da se bodo oglasili razni merodajni činitelji, posebno kmetijski strokovnjaki, ter izrazili v tem vprašanju svoje mnenje. Pričakovati je, da bo ta ideja uspevala tudi pri nas.

Akademski gospodarski klub v Zagrebu je Kmetijski družbi podelil častno članstvo v zahvalo za zasluge, ki si jih je ta pridobila o priliki prvega izleta kmetijskih visokošolcev iz Zagreba v Slovenijo meseca junija t. l.

Predsedstvo deželne vlade v Ljubljani se zahvaljuje Kmetijski družbi za njeno delovanje na Koroškem, ki ga je družba razvila v dobi pred plebiscitom tako na kmetijskem polju kakor tudi v agitacijske namene.

Dne 19. t. m. je bila sklicana anketa za prireditve obrtno-industrijske razstave v Ljubljani, na kateri naj bi sodelovalo tudi naše kmetijstvo. Zborovanja se je udeležil družbeni tajnik. Zaključilo se je, naj bo razstava urejena po načinu vzorčnih sejmov, ker so v današnjih razmerah cenejši in uspešnejši. Priredi naj se julija ali avgusta 1921. Za kmetijstvo pride tedaj v poštev vinarstvo s sejmov naših sortnih vin, čebelarstvo in ribarstvo. Kmetijska družba kot glavna korporacija kmetijstva, mora seveda pri tem sodelovati.

Da si družba opomore pri težkočah, ki so nastale pri nabavi kredita za kmetijske potreščine, razpisala je 6% posojilo in pozvala kmetovalce, da se ga udeleže s čim večjimi svotami. To pride v korist kmetovalcev, ki v denarnih zavodih ne dobe toliko obresti in na drugi strani Kmetijski družbi, ki ji ni treba iskati denarja po bankah, ki ga oddajajo le za visoke obresti. Dosedaj je družba dobila takih posojil že čez milijon kron.

Izvršuje sklep zadnje odborove seje je Kmetijska družba vložila na ministrstvo poljoprivrede prošnjo za podporo 200.000 K v kritje stroškov za »Kmetovalca«. Ena prošnja je poslala potom poverjenišva za kmetijstvo, drugo potom Srpskega Poljoprivrednega Društva v Beogradu. Srpsko Poljoprivredno Društvo je prošnjo priporočeno predložilo na merodajno mesto.

Ker je ga. Lucija Pirc odpovedala družbi skladišče v Pokopališki ulici, je bila družba primorana odpovedati poverjeništvu za kmetijstvo prostore, ki jih ima v najemu za podkovsko šolo na Poljanah. Ker je pogodba sklenjena proti celoletni odpovedi, pride družba na Poljane šele 1. novembra 1921.

Določitev udnine za prihodnje leto je postala nujna stvar, ki se ni mogla odložiti do današnje odborove seje. Vsled tega je predsedništvo pozvalo pismenim potom gg. odbornike, da se izjavijo, jeli umestno zvišati udnino na 20 K, od katerih odpade na družbo 16 K, podružnicam pa ostanejo 4 K. Odgovorov je bilo 15, in sicer 11 se jih je glasilo za povišanje, 4 so bili proti. S tem je bil

dosežen sklep odbora, ki ga pa mora potrditi občni zbor Kmetijske družbe.

V zmislu sklepa odborove seje z dne 7. julija t. l. je Kmetijska družba delila podpore za bike in merjasce. V zadnjem času je bilo oddanih 19 podpor za bike v znesku 40.014 K in 12 podpor za merjasce v znesku 9600 K. S tem je zaključil tajnik svoje poročilo.

K tajniškemu poročilu je pojasnil g. predsednik glede poviška udnine, da je stal najprej na odklonilnem stališču, toda iz računov za »Kmetovalca« je uvidel, da družba ne more nositi več tako ogromnih stroškov. Letošnja izguba pri »Kmetovalcu« bo znašala čez 130.000 K. Tudi za posojila med kmetovalci ni bil vnet, uspeh pa je nadkrilil njegovo pričakovanje. Težkoče pri sklepanju kupčije z modro galico in nabavo posojila v bankah so bile izredno velike in je bilo treba največjega napora, da se je kupčija tako izrila, kakor je bilo potreba. Napadi od strani časopisja so bili popolnoma neutemeljeni, ker se je kupčija sklenila dogovorno z ožjim odsekom, torej so odborniki sami prevzeli odgovornost za to kupčijo. Največje težkoče je povzročila nabava gotovine, ker je po koroškem plebiscitu splošno primanjkovalo denarja. Sedaj je cela zadeva rešena in galica prihaja redno v deželo. Odpoved skladišča se mu zdi primerna, kajti ogledal si je sam prostore, ki se mu niso zdeli posebno umestni za skladišče. Najbolje bi bilo, nakupiti prostor pri družbeni hiši na Dunajski cesti in tam sezidati primerno skladišče ter preseliti družbeni urad v to hišo. Dolžnost novega odbora bo, da ne pusti z vidika tega vprašanja.

Napadi Kmetijskega lista in po letakih na osebo predsednika so bili popolnoma krivični, ker se je storilo vse, da se nakup galice izvrši čimprej. Tozadevno posnelo je bilo objavljeno tudi v »Kmetovalcu«. Družba je tudi nakupila 20 vagonov galice iz cinkarne v Celju, da s tem prepreči konkurencu od strani tega zavoda.

Gospod Petovar je opozarjal, da je glede dobave modre galice, posebno glede cene, ki jo je družba določila, nastala precejšnja nervoznost, ker je cena galici na Hrvaškem nižja nego je oddaja Kmetijska družba. Priporočal je, naj glavni odbor zniža ceno modri galici za eno krono, če to dopušča kalkulacija o dobičku tega blaga.

Po daljši razpravi je sklenil glavni odbor, da se cena galici zniža na 23 K, in sicer pride ta krona v korist podružnicam, ki imajo precejšnje stroške pri oddaji blaga.

Nabava gospodarskih potreščin. Družba je v zadnjem času nakupila veliko množino gospodarskih potreščin, kojih vrednost znaša okroglo 20.000.000 K. Med tem blagom se nahaja 90 vagonov galice, 56 vagonov kajnita, 5 vagonov kalijeve soli, 1 vagon pese, $\frac{3}{4}$ vagona lucerne, 1 vagon domače detelje, 10 vagonov živinske soli, 9 vagonov kostne moke, 9 vagonov sirove kostne moke, 2 vagona kostnega zdroba in razne druge potreščine v manjših množinah. Pričakovati je, da bo vse to blago v prihodnjih mesecih oddano in plačano. Tajniško poročilo se je odobril.

Zadeve podružnic. Da se rešijo razne pritožbe podružnic in družbenih udov proti veljavnosti podružničnih občajnih zborov, je glavni odbor v svoji zadnji seji pooblastil posební odsek, ki naj te pritožbe vzame v pretres in jih končno veljavno rešuje. Ta odsek je imel tri seje, v katerih je rešil 42 pritožb. Poročalo se je o rešitvi istih. Od zadnje odsekove seje je bilo podanih še nekoliko ugovorov podružnic, ki so se rešili v tej seji.

(Dalje prihodnjič.)

V a b i l o

k

prvemu rednemu občnemu zboru

Kmetijske družbe za Slovenijo,

sklicanem

na podlagi na občnem zboru bivše Kmetijske družbe kranjske, dne 20. maja l. 1920. sprejetih in od deželne vlade za Slovenijo z odlokom z dne 15. junija 1920., števil. 5899. pr. potrjenih pravil,

ki bo

v sredo, dne 29. decembra l. 1920., ob enajstih dopoldne v dvorani hotela »Uniona« v Ljubljani.

S P O R E D :

1. Predsednik prične zborovanje.
2. Poročilo o delovanju glavnega odbora Kmetijske družbe kranjske v letu 1919.
3. Predložitev družbenega računa za l. 1919. in proračuna za l. 1921.
4. Potrditev udnine za leto 1921.
5. Odstop glavnega odbora.
6. Volitev predsednika, I. in II. podpredsednika, 18 odbornikov in 2 pregledovalcev računov po določilih l. odstavka § 18. od deželne vlade potrjenih družbenih pravil.
7. Obravnave o predlogih glavnega odbora.
8. Obravnave o predlogih podružnic.

Predsedništvo Kmetijske družbe kranjske.

Predsednik:

Jakob Jan l. r.

V a b i l o

na občni zbor podružnice Kmet. družbe za Slovenijo v Žalcu,

ki bo v nedeljo, 19. decembra t. l. ob treh popoldne v gostilni g. Vilko Kukeca v Žalcu v navadnim sporedom.

Vabijo se vsi udje, da se gotovo udeležijo tega zborovanja. Kdor ne utegne priti sam, naj pošlje letnino 20 K po kakem drugem udu.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice kmet. družbe za Slovenijo Sv. Marjeta pri Moškanjcih,

ki bo v nedeljo, 2. januarja 1921. ob 1/2 8ih v šoli s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelnštva o delovanju v minulem letu; 2. stanje podružničnega orodja in njegova uporaba; 3. odobritev računa za l. 1920. in proračuna za l. 1921; 4. razni predlogi in nasveti; 5. slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Ponudniki in kupci plemenske živine.

(Pod tem naslovom Kmetijska družba za Slovenijo odslej naprej redno objavlja vse one lastnike plemenske živine, ki so pri volji plemensko živino prodati in vse one kmetovalce, ki jo želijo kupiti, s čemur je dana prilika prodajalcem in kupcem stopiti v stik in tako poskrbeti za zame-

njavo plemenske živine. Priglašati je nakup in ponudbo vseh vrst moških in ženskih plemenskih živali ter naj vsak priglasenec natančno prijavljuje svoj naslov, vrsto domače živali, njen spol, pasmo, starost, število itd.

N a p r o d a j s o :

Pet bikov pingavske pasme, 15 do 17 mesecev starih, proda graščina Križ pri Kamniku. Za nakup prvovrstnih plemenskih bikov podeljuje Kmetijska družba podpore do ene tretjine nakupne svote.

Žrebec, težke pasme, 7 mesecev starega, proda Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni.

Bika, čistokrvnega montafonca, dveipol leti starega, licenciranega in premovanega, proda graščina Ig pri Ljubljani.

D R U Ź B E N E V E S T I.

* Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi sledeče kmetijske potrebščine:

Antiavit v varstvo setev pšenice, turščice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokošmi itd. je zopet došel in se dobi v zaklopnih po 1 kg za 120 kron, pol kg za 70 kron, četrt kg za 40 kron, osminko kg za 25 kron, 50 gramov za 15 kron. Vsled visoke carine morala je družba cene temu predmetu dokaj zvišati.

Apneni dušik po K 400.— sto kg

Bosnapasta po K 14.— za kg v sodih po 50 in 100 kg.

Eponit, s katerim se vzame vinu vsak zoprni okus ali duh, bodisi po gnilih, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd. stane 120 kron kg, poština in ovoj posebej.

Esparezeta španska detelja, neluščena po 24 kron kg.

Kajnit s 15 % čistega kalija bo dohajal koncem decembra v celih vagonih, prosto naložen po 100 kron sto kg franko vagon Spilje, v nadrotni oddaji pa po 120 kron iz Ljubljane, vreče se računajo posebej.

Kalijevo sol s 41 % čistega kalija bo dobiti v prihodnjih mesecih v celih vagonih v vrečah po 50 kg po 240 kron sto kg franko Špilje, v nadrobni oddaji pa po 280 kron iz Ljubljane v papirnatih vrečah. V jutastih vrečah po K 305.— sto kg.

Kose. Družba bo pričetkom 1921. leta zopet oddajala udome kose iz dobrega štajerskega jekla, in sicer 65, 70 in 75 cm dolge, takozvane »kranjske« oblike. Cena kosam bo od 50 do 53 kron za komad.

Kostni superfosfat po K 320.— sto kg.

Lanene tropine z 38 do 42 odstotki beljakovin in maščobe stanejo 600 kron sto kg iz ljubljanske zaloge. Naročniki naj po možnosti dostavijo svoje vreče v zameno.

Lopate, komad po K 35.—

Mlečne cevi iz kosti števil. 4561 po K 140.

Modra galica po K 24.— kg. Cena velja gl. razglašale za skupna naročila.

Motike, komad po K 25.—

* Rafija, majunga extrissima, priporoča družba vinogradnikom v pravočasni nakup za ceno po K 45.— kg. To blago je že tukaj, vendar pa je razpoložljiva množina le majhna in spomladi bo bržda zopet hudo pomanj-

(Nadaljevanje »Družbenih vestí« v inseratnem delu lista.)

Uradno glasilo Samostojnega konjereskega odseka Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

Uredniška priloga 23. štev. „Kmetovalca“ 1. 1920.

Skopljenje žrebcev.

Skopljenje imenujemo operacijo, s katero odstranimo spolne žleze — moda pri samcih, jajčnike pri samicah — ali pa jih tako zatremo, da ne morejo več proizvajati semen.

Ta navada je že jako stara. Starejše je skopljenje samcev, ker leže moda bolj površno in so lažje dostopna. Samice, se je počelo šele v novejši dobi skopiti, izvzemši rezanje svinj, kar je zlasti v naših krajih že dolgo v navadi.

Živali skopimo semintja iz zdravstvenih ozirov, če spolne žleze obolé, največ pa iz gospodarskih razlogov, in sicer:

1. Skopljenec so miroljubnejši, bolj ubogljivi ter mirnejši napram človeku in drugim istorodnim živalim, ker izostaja pojatev, oziroma jim manjka spolni nagon.

2. Skopljenca lažje spuščamo skupno na pašo in jih lažje držimo v skupnih hlevih.

3. Skopljene živali se bolje redé.

4. Njih meso je okusnejše (kozel, oven, merjasec).

5. Plemenjake in plemenice, ki bi vstvarjali, oziroma rodile zarod, napravimo najlažje tem potom neškodljive.

Mlade živali lažje prestanejo, prebolé skopljenje kot starejše. Dasi nas vsakdanja skušnja in veda uči, da živali vedno lahko skopimo, neglede na njih starost ali letni čas, izvršujemo to operacijo pri vsaki vrsti naših domačih živali v gotovi dobi. Trditev, da vreme, vročina in mraz vplivata na celjene rane, nastale vsled skopjenja, ni osnovana. Vendar skopimo žrebčke zgodaj spomladi, ali v pozni jeseni, ker tedaj ni muh, ki bi skopljenca vznemirjale. Isti je mirnejši in vsled tega se rana hitreje in lepše zaceli.

Pri nas navadno zahtevajo konjerejci, da se skopijo žrebeta že z enim letom. Bolje pa je počakati, da dopolnijo drugo leto. Z enim letom skopljeno žrebe ne napravi nikdar tako močnega vratu in zadostno širokih prs, kakor po dopolnjenem drugem. Okostje, mišičevje in kite se znatno ojačijo, če skopimo žrebeta kesneje. Število, zlasti v prednjem delu slabih konj, se bo pri nas gotovo zmanjšalo, če bomo opustili skopljenje letnikov. Dveletnike tudi lažje presojava, če bi jih ne kazalo vzrejati kot plemenjake. Letniki naj bi se skopili le tedaj, če se pri njih predčasno pojavi spolni nagon, ali če so zelo hudobni, čemur pa je po največ kriva slaba in nepravilna vzgoja (izreja). Tudi je marsikateri naših konjerejcev preveč bojazljiv in nazivlja svoje enoletno žrebe takoj hudobno. Če le malo srborito in razuzdano poskoči. Tega po drugod ne opažamo. Na Gornjem Avstrijskem, Solnograškem i. t. d. obdeluje kmet, pogostokrat kak otrok, z žrebci polje, kakor pri nas z največjim kljusetom.

Starih (nad 10 let) žrebcev ni umestno skopiti, če nimamo za to nujnih vzrokov, kakor bolezn i. t. d. ali pa če je sum upravičen, da se bodo nadalje zakotno uporabljali za pieme in nadalje vstvarjali slabotne potomce, zaradi česar so bili čestokrat izločeni iz različnih (državnih) zavodov.

Spolne žleze, ki jih pri skopljenju odstranimo, ne proizvajajo le semen, ampak še druge organizmu potrebne snovi, ki jih mladi organizem lažje pogreša, kakor stari. Pri pozno skopljenih žrebcih, ki jih največ dobe razni konjski trgovci potom dražb iz kobilaren in žrebčaren, se sorazmerno veliko hitreje pojavi telesni razkroj in znaki organizmov ostarelosti in onemoglosti (senilizma) kakor pri pravočasno skopljenih.

Stare žrebce uporabljamo najboljše take, kakor so, za delo. Kupec, ki kupi od prekupevalca poznega skopljenca, doživi prav pogosto marsiktero prevaro.

Pri skopljenju žrebcev uporabljamo pred vsem dve metodi, načina: 1. na precép, 2. skopljenje z emaskulatorjem (amerikanskimi kleščami za skopljenje). Katera teh dveh metod je boljša, je enostavno težko odgovoriti. Zadnji način uporabljamo pri pravilno razvitih spolovilih. Prednost te metode je, da je enim potom vse opravljeno. S precepom pa skopimo žrebce s kilo (počene), in one s široko odprtino v dimljah, skozi katero zelo lahko izstopi črevo.

Skopljenje žrebcev naj izvrši tega posla večš strokovnjak, ki more presojudati, če so spolovila, predvsem moda in dimlje pravilno razvita in ki snažno izvrši operacijo, da se izgube žrebet po skopljenju omeje na kolikor mogoče majhno število.

Hlev, kamor postavimo skopljenega žrebeta, bodi čist, zračen, hladen, brez prepiha in muh. Skopljencu nastelimo z vlažno žagovino, čisto slamo ali nasekanim smrečjem, ga tako privežemo, da ne more dva do tri dni leči. Od drugega dne naprej ga dnevno četrt do pol ure sprejavamo. To je dobro predvsem, če po skopljenju modnik (mošnjič) in koča okoli žile (žilnjak) zateče, ker oteklina popreje splahne.

Spiranje rane na modniku vobče ni potrebno. Isto po večini več škoduje, kakor koristi. Ljudje spirajo sicer s čisto, prekuhano, kamelično ali lizolovo vodo, toda ne umijejo si zadostno rok in rano pogostokrat še bolj okužijo.

Če se skopljenje pravilno in čisto izvrši in ravna po danih navodilih, ter predvsem skrbi za snago, žrebeta vsled skopjenja ne bodo poginjala, razen če so se na en ali drug način okužila s katerikoli smrtno nevarnim kužilom, na primer občni (mrtvični) krč i. t. d.

Žzdr. Šl.

Kila na popku — počena žrebeta.

Kilo na popku nazivljamo, če izstopi črevo skozi popkovo odprtino, če se ista pri porodu zadostno ne zapre, oziroma, se po porodu zopet razširi, ter napravi pod kožo v popkovi bližini mehko oteklino.

Popek tvori namreč pri še ne povrženem žrebetu okroglo odprtino, skozi katero vodi popkovina, ki veže materni telo, oziroma žrebetnjak z mladičem.

Imenovano kilo najdemo največ pri žrebetih in psih, redkeje pri teletih.

Popkova kila nastane včasih že v maternem telesu, imenujemo jo prirojeno. Mnogo izmed kil pa, ki jih zapazimo prve dni pri žrebetu ter jih smatramo za priro-

jene, so posledice težkih porodov vsled preozkih rodil ali pa nesmotrenega ravnanja pri žrebetenju. Skoteno žrebe včasih počí na popku, če prerazposajeno skače, če oboli na črevesu (razni črevesni katarji, napenjanje) i. t. d.

Kila je mehka, če izstopilo črevo ni razvneto, neboleče, se zmanjšuje, poveča ali celo popolnoma izgine, kakor je napolnjeno črevo ali če isto zdrkne nazaj v trebušno votlino. Velikost kil na popku je zelo različna, od orehove velikosti do male otročje glave.

Čim manjša in čim mlajša je kila, tem lažje jo vohče odstranimo operativnim potom. Majhne kile, do velikosti malega jabolka pogosto pri razvijajočem se žrebetu same izginejo, ker se popkova odprtina skrči in zarase z brazgotino, tako da črevo ne more več izstopati. Pri večjih pa je potrebna operacija. Pri tej moramo žrebe položiti na hrbet, spraviti črevo v trebušno votlino in kilo (trebušno mreno in kožo, ki prekriva v obliki vrečice izstopilo črevo) prešiti ali pa djati v precep. Pri zelo velikih kilah pa moramo vnanjo kožo na popku precepiti ter sešiti popkovo odprtino, oziroma robove trebušnega mišičevja.

Za kateri način se odloči strokovnjak, ki operacijo izvršuje, določajo vsakokratne razmere in kakovost kile.

Jeli potrebno kilo na popku operirati? Da. Počeno žrebe težje prodamo nego brez kile. Popkova kila se vsled vnanjih in zunanjih vzrokov pogostokrat vname, črevo in trebušna mrena se prilepita, priraseta na vnanjo kožo. S tem je delovanje črevesa takozvana peristaltika, onemogočena in konj nam lahko pogine na koliki. Semintja se črevo v kili ognoji in žrebe pogine na vnetju trebušne mreže ali pa se napravi na popku nenaravna odprtina, skozi katero se vedno poceja blato, ki onesnaži vso popkovo okolico.

Kila na popku je neprijetna, zlasti pri plemenjakih in plemenicah, ker se široka popkova odprtina vedno podeduje in z njo predpogoj in možnost kile na popku. Šl. ždr.

Lastnosti zdravega kopita.

(Iz knjige „Podkovstvo“, spisal Živinoždr. L. Tepina.)

Glavna lastnost zdravega kopita je, da so vsi posamezni deli redno razviti in jasno razločljivi. Svitek mora biti povsod enakomeren, prožen, brez izbočkov, vdrtin, razpok, brazgotin in ran. Lega istih oddelkov svitka na notranji in vnanji strani mora biti voderavna, t. j. stena mora biti na notranji in vnanji strani enako visoka.

Rožena stena je na celem površju enakomerno prevlečena z loščem, gladka in brez razpok. Rožena stena mora rasti v ravni smeri od svitka proti nosilnem robu ter imeti trden rog. Vsako kopito, katerega stena ni ravna, je nepravilno, spačeno ali obolalo. Obročki ali vdrtine, ki se raztezajo po steni vspeoredno s svitkom, nimajo v podkovskem oziru nikakega posebnega pomena. Vse one pa, ki niso vspeoredne s svitkom, ali one, ki se nahajajo na enem oddelku stene, značijo, da je bilo ali da je kopito še bolno. Petna in sprednja stena imata pri zdravem, pravilnem kopitu isto smer kot bicelj. Kotne zagvozde so močne ter segajo poševno v ravni smeri proti strelni konici. Roženi podplat je vboknjen, močan, tako, da se pod prstom ne vda. Na njem ne sme biti rdečih, rumenkastih, pepelnastih ali temnih lis.

Bela črta je razločna, zveza med podplatom in steno nikjer pretrgana. Rog strele je prožen, brez razpok, strelne jamice široke in suhe. Peti sta obe enako veliki, dobro zaokroženi, ločeni po plitvi vdrtini ena od druge ter enako visoki.

Kopitna hrustanca morata biti prožna. Nobeden izmed kopitnih delov, ležečih pod rogom, ne sme biti preobčutljiv.

Trdnost roga je v posameznih oddelkih različna; zato razločujemo mehak ali prožen in trd rog. Mehak rog nahajamo v roženem obrobku, beli črti, streli in petah. Iz trdega roga sestojita stena in podplat.

Barva kopita je različna: črna, siva, rumenkasta in bela, dobivamo pa tudi večbarvna (lisasta) kopita. Temen rog je najtrdnjši.

Kopito novorojenega žrebeta ima na svitku večji obseg kator na nosilnem robu. Strela in podplat, katera tvori zelo mehak, bledorumen rog, segata preko nosilnega robu. Nekaj dni po rojstvu se ta mehak rog osuši, odrigne in odpade, strela in podplat dobita približno svojo navadno obliko. Čimbolj žrebe hodi, to je čimbolj vrše noge in kopita svoj namen, tem hitreje se razvija svitek, tem hitreje rasejo žilnati in roženi deli in tem hitreje se vsled obremenjenja razširja nosilni rob. Včasih je opaziti med novim, po rojstvu zraslim rogom in starim, pred porodom nastalim žlebčkom, pod žlebčkom ležeči del kopita pa je ožji. Kopito je šele pri petletnem konju popolnoma razvito.

Podatki o dirkačih-plemenjakih, ki bodo v letu 1921. nastavljeni v Sloveniji.

Pri vsakem plemenjaku, katerega zarod se še ne pozna in se ne ve, kako se bo podedoval, je treba vedeti vsaj za njegov rod, da se določi, kaj je od njega pričakovati.

Zavoljo tega navedem nekaj podatkov, ki so mi znani o plemenjakih-dirkačih, ki bodo leta 1921. nastavljeni v Sloveniji.

Rekord je pri zmagi dosežen čas; pri nas na 1 km, n. pr. rekord 1 : 32 pomeni, konj je predirkal kot zmagovalca 1000 m v 1 min. 32 sekundah. V Ameriki se šteje rekord na angleško miljo (1609), n. pr. rekord 2 : 08 pomeni, konj je predirkal 1 miljo v 2 min. 8 sekundah. Mnogo je pa dirkačev, ki dosežejo še boljše čase pri dirkah, v katerih niso zmagovalci, kar se zabilježi kot njih zmoglost (Leistung), samo da ta čas ne velja kot ofielni rekord.

Dirkači se dele v razrede, in sicer z rekordom 1 : 40, t. j. rekord pod 1 minuto 40 sekund, in drugi razred z rekordom 1 : 30, t. j. rekord pod 1 minuto 30 sekund.

Bluff, star 17 let, po očetu Caid, mati je Ruth-Redman.

Caid ima 206 potomcev v razredu 1 : 40; od teh 74 v razredu 1 : 30. Caid je tudi stari oče od zmagovalca v derbyju „Baka“ rekord 1 : 22 in od Vitality, dveh danes najhitrejših, v Evropi zrejenih konj.

Caid je nadalje oče od zmagovalca v derbyju „Herold“ pravega brata žrebca Feniksa, ki je bil svoj čas v Ljutomeru nastavljen.

„Rad Redman“ je od grofa Potockija iz Amerike importirana kobila iz svetovnoznane kobilarne Village-Farm. Ona ima 2 potomca v razredu 1 : 30 in 6 v onem z 1 : 40.

Bluff ima rekord 1 : 26.

Polisson, star 10 let, oče mu je Brownie Wilton, mati Lady Floroy. Oče ima direktnih potomcev 31 v razredu 1 : 40. Polisson ima rekord 1 : 29.

Othello ni dirkal na večjih dirkah, ker so ga prehitro trenirali, ima pa za očeta Prinz Axtella, ki je potomec znanega Axtella.

Po Prinz Axtellu sta vpisana samo dva produkta v dirkaških knjigah bivše Avstrije, ker je bil pozneje nakupljen za Nemčijo. — Mati od Othello je Filoselle, hčerka pa Pilot Medium, ki je znan kot najboljši ameriški reproduktor.

Od *Vaselina* poznamo že njegov zarod in kakšne prvovrstne produkte ima, tako da ni treba navesti drugih podatkov.

Novo nakupljeni „Prinz Dillon“, je 4 leta star, ma za očeta Dillon Both, mati mu je Melusine.

Dillon Both ima 47 potomcev v razredu 1 : 40, od teh 6 v onem z 1 : 30 rekordom. Dillon Both ima v Ameriki rekord 2 : 09 čez angleško miljo (1609 m) je oče od Fellow Dillon 1 : 24, Drigely 1 : 27, Magnes 1 : 26. Methuse ima že 4 produkte v razredu 1 : 40, med tem George-Todd z 1 : 28. — Melusine je po očetu Callisto iz Abend-Wright. — Abend-Wright je bila ena najlepših in najmočnejših kobil, kar jih je bilo importiranih. Imela je svojčas v Wien rekord 1 : 22, prinesla je 8 produktov v razred 1 : 40, od teh 3 v onem 1 : 30. Ona ima 18 vnukov v 1 : 40, od teh 6 po 1 : 30. Eaa od teh je Niagara z 1 : 24. Prinz-Dillon ima rekord 1 : 30, najhitrejši čas, kar ga je imel pri dirki, pa 1 : 29.

Ravnikar.

KONJEREJSKE VESTI.

Zapisnik

odborove seje konjerejskega odseka št. 1. Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani, dne 7. dec. 1920.

Predsednik Zupančič je otvoril sejo s pozdravom na navzoče odbornike ter zastopnike poverjenišva za kmetijstvo in žrebčarne, poročal je o uspehih letošnjih premovanj ter se spominjal bridke izgube slovenskega dela Koroške, s katerim nismo samo izgubili mnogo na naši konjereji, temveč tudi lepo število vnetih konjerejcev, med njimi vrliga odbornika Kobentarja. Omenjal je, da je deputacija konjerejskega odseka izposlovala pri osrednji vladi v Beogradu izvoz žrebet do drugega leta. Pri tej priliki se je moglo zastopstvo prepričati, da vlada v Beogradu živo zanimanje za konjerejo, zlasti za rejo toplokrvnih pasem. Zastopstvo je opozorilo vojno ministristvo na lepo razvito rejo toplokrvnih pasem v naših pokrajinah in priporočalo, da se pri nakupu konj za vojaštvo ozira vojna uprava tudi na te pokrajine.

Zapisnik zadnje seje se je prečital in odobril.

Ugodilo se je prošnji občine Sv. Križ pri Kostanjevici za dodelitev 2 žrebcev toplokrvne pasme; istotako se oddasta dva toplokrvna žrebca na Vrhniko. Prošnja občine Vodice, da se postavi enega žrebca v Vesco, se reši v tem zmislu, da se postavi tja žrebca, toda izrecno na enoletno poskusno dobo. Če se po preteku enega leta izkaže, da je žrebec res potreben, se ga pusti tam še nadalje.

V Podgorje pri Kamniku se odda namesto odkupljenega Allod Norberta 441, nov žrebec.

Z ozirom na to, da je izvoz žrebet letnika 1918., ki so že preko 2 let stara, odpadel, se sklene predlagati osrednji vladi, da dovoli od žrebet letnika 1921, za izvoz 3000 žrebet in obenem zviša izvozni kontingent letnika 1920. Kot carino je predlagal odsek: za žrebeta, rojena v letu 1921, 100 dinarjev, za ona v letu 1920, 200 dinarjev in za žrebeta letnika 1919, 300 dinarjev.

Žrebci, določeni za oddajo na plemenilne postaje oz. v privatno oskrbo, se oddelijo dne 20. t. m.; posamezne skupine so že sestavljene. V žrebčarni ostane preko plemenilne dobe dvojce ozir. troje mrzlokrvnih in 6 toplokrvnih žrebcev.

Zelji nekaterih konjerejcev na Bledu in v najbližji okolici, da se tja postavi za plemenilno dobo toplokrvnega žrebca, bi se moglo ugoditi le pod posebnimi pogoji, ker konjerejski odsek načeloma ne more zagovarjati, da se namesti v izrecno mrzlokrvnem okolišu, toplokrvnega žrebca.

Ker je vzreja plemenskega naraščaja na domačih tleh neprecenljive važnosti že vsled tega, da ne bomo navezani na izbirke od drugod, nič manj pa tudi za to, da ne plačujemo visokih svot v tujino, se sklene poverjeništvu za kmetijstvo nujno priporočati nakup posestva Račje za kobilarno in nakup posestva Brdo za žrebetišče (za mrzlokrvna žrebeta). Sedanje žrebetišče v Črnučah se bo moralo preseliti, ker nikakor več ne odgovarja zahtevam. V ta namen se sestavi posebna komisija, ki sestavi organizacijski načrt in proračun za kobilarno in žrebetišče.

Vsled tožb nekaterih oskrbnikov drž. žrebcev, da mnogi konjerejci izrabljajo žrebce posameznih oskrbnikov, le kot poskusne žrebce, medtem ko plemenijo isti svoje kobile drugod, je sklenil odsek soglasno: Vsak oskrbnik drž. žrebca v privatni oskrbi, ima zahtevati za poskusni skok spuščalnino 10 K, ki se odtegne od skočnine, če pusti konjerejec zaskočiti kobilo po žrebcu istega oskrbnika.

Glede skočnine, ki je pri nas v resnici najnižja, ni predlagal odsek za enkrat nikake izpremembe.

Za državno žrebčarno nanovo dokupljeni žrebci, dobijo po doslej običajnem načinu slovanska imena, vendar pa se v matični list vpiše tudi ime očetovo.

O priliki klasifikacije konj se je z redkimi izjemami vpisovalo in žigosalo tudi plemenske, celo visoko breje kobile, kot za vojno sposobne, dasi ob toja določba, da dobijo plemenske kobile poseben znak, žig V (narobe obrnjen A) ter da pri prihodnjih ogledih ne pridejo več v poštev. Vsled tega je sklenil odsek, predlagati potom poverjenišva za kmetijstvo vojnemu in poljedelškemu ministristvu, da se pri klasifikaciji konj plemenskih kobil (nad 3 letom) sploh ne žigosa in ne stavlja v evidenco kakor konje, sposobne za vojaške potrebe. T.

Povišanje pristojbine „duplikat plemenilnega lista“. Z odlokom poverjenišva za kmetijstvo v Ljubljani z dne 4. decembra 1920, št. 8767, se je povišala pristojbina »duplikata za plemenilni (spuščalni) list« od ene krone na en dinar.

Konjerejci!

Naročite si ravnokar izdano knjigo: „**Podkovstvo**“, pouk kovačem in konjerejcem, sestavil živinozdravnik Lovro Tepina, vodja državne podkovske šole v Ljubljani, založila in izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1920. V njej dobite vsa potrebna navodila, kako ravnati s kopiti in kako morajo kovači umno podkovati konje in vole. Pripravite tudi kovače, da si to knjigo nabavijo in iz nje črpajo nauke o pravilnem podkovanju. Knjiga je opremljena s 104 nazornimi slikami. Dobi se pri Kmetijski družbi in stane 45 kron.

I z k a z

o premiranju konj v letu 1920.

Tek. št.	dan premiranja	Kraj premiranja	Prigon v skupinah					izplačanih daril				izplačano				Premiranih v skupinah					Izročeni			
							skupaj	državnih		zasebnih		za prigon		vse skupaj		I.	II.	III.	IV.	V.	skupaj	diplom	priznanic	
			I.	II.	III.	IV.		V.	K	v	K	v	K	v	K									v
1.	12./7.	Brežice	28	8	10	14	2	62	2500	—	970	—	—	—	3470	—	10	6	10	14	1	41	7	34
2.	14./7.	Sv. Vid	15	14	7	13	—	49	1600	—	1240	—	—	—	2840	—	9	6	5	7	—	27	7	20
3.	15./7.	Žalec	28	17	16	18	3	82	2500	—	2440	—	—	—	4940	—	19	13	9	11	—	52	16	36
4.	19./7.	Središče	38	16	22	14	9	99	3000	—	4900	—	—	—	7900	—	17	14	12	14	6	63	7	56
5.	20./7.	Ptuj	31	18	14	16	6	85	3000	—	2560	—	—	—	5560	—	13	10	7	12	4	46	9	37
6.	21./7.	Sp. Polskava	14	9	8	8	5	44	1600	—	1230	—	—	—	2830	—	9	6	6	5	2	28	5	23
7.	22./7.	Konjice	16	4	5	10	—	35	800	—	1520	—	630	—	2950	—	9	2	4	6	—	21	4	17
8.	26./7.	Dolnja Lendava	39	18	25	14	21	117	6130	—	1000	—	500	—	7630	—	18	15	8	7	10	58	9	49
9.	27./7.	Murska Sobota	35	20	17	12	25	109	5680	—	400	—	—	—	6080	—	14	13	10	8	5	50	5	45
10.	28./7.	Radinci	14	6	6	8	3	37	1440	—	1650	—	—	—	3090	—	9	5	6	4	2	26	1	25
11.	29./7.	Ljutomer	33	31	23	20	14	121	5310	—	2520	—	—	—	7830	—	18	16	10	11	4	59	8	51
12.	2./8.	Sv. Lenart v Slov. Gor.	35	13	12	14	12	86	2500	—	2690	—	270	—	5460	—	18	8	7	7	4	44	4	40
13.	3./8.	Maribor	16	6	11	9	11	53	1500	—	2070	—	—	—	3570	—	9	6	8	9	4	36	5	31
14.	4./8.	Sinčaves	33	16	16	6	7	78	7930	—	—	—	1120	—	9050	—	14	9	9	6	4	42	6	36
15.	5./8.	Grabštanj	17	3	3	1	5	29	4640	—	—	—	—	—	4640	—	9	3	3	1	3	19	6	13
16.	6./8.	Slovenigradec	18	5	5	10	1	39	2430	—	700	—	—	—	3130	—	5	4	3	10	—	22	5	17
17.	18./10.	Apače	3	3	1	1	1	9	1820	—	—	—	—	—	1820	—	3	3	1	1	1	9	2	7
			413	207	201	188	125	1134	54 380	—	25 890	—	2520	—	82 790	—	203	139	118	133	50	648	106	537

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 K na leto. Posamezna številka stane krono.

Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po naslednjih cenah: inserat na pol strani 600 K, na 1/2 strani 300 K, na 1/4 strani 150 K, na 1/8 strani 100 K, na 1/16 strani 50 K. Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 80 vin. na strani pa skupaj 19 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnik naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 23. Ljubljana, 15. decembra 1920. Letnik XXXVII.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 80 vinarjev, denarju ali znakom najmanj pa skupaj K 12 — sicer se naznanila ne objavijo.

Upravišтво ne prevzame p. sredovanja.

Najboljše apno ima vedno napredaj apnenica J. Tauler, Zagorje ob Savi. 50

Milnske kamne, sekane iz najboljših bele, ostre 10 do 100 cm široke, po naročilu tudi večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pismeno garancijo, Leskovšek Anton, posestnik in kamnosek, Sv. Jurij ob južni železnici pri Celju. 60

Rnjiga „Podkovatva“, pouk kovačem in konjerejem. (135 strani, 104 slike, cena 45 K.), se lahko naroči pri živinozdravniku Lovro Teplina, Ljubljana, Poljanska cesta 59. (Podkovska šola.) 387.

Prepke sodarske vajence sprejme v učenje Fr. Repič, sodarski mojster, Ljubljana, Trnovo, Hrana, stanovanje in perilo prosto. — Istotam se sprejmejo pomočniki. 388

Predivo, lepo otreno kupi vrvar Kušanda v St. Jurju ob južni železnici in prosi za vzorce. 390

Vinskega kamna vsako množino kupi po 10 K kg. Veletrgovina Anton Kolenc v Celju. 395

Rabim gepel za pogon z živino, ponudbe in zadaje cene na Franc Senožetnik Podlom, p. Kamnik. 396

Triumph žitodobilni stroj za pogon z vrtilom ali silo prodaja Kmet. podružnica Begunje (Gorenjsko). 397

Nova „Skala“ - tehničar za težo 1000 kg tarirana leta 1920 za ceno 4000 kron je napredaj, ali se pa zamenja za manjšo do 5000 kg v Bolehnečih šte. 22, pošta Sv. Jurij ob Savi. 401

Črno deteljo plačujemo po najvišji cen. Sever & komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Kupil bi manjši hišni mlin s pogonom na motor. Oskrbništvo Blagovna, pošta St. Jurij ob juž. želez. 400

Kupim vrtno mrežo, staro pocinčeno, več 100 m. Ponudbe Ivanu Dolinšek, St. Ij, p. Velenju. 402

Jabolčne divjeke po zmernih cenah nudi Ivan Dolinšek, St. Ij p. Velenju. 403

Dobri sadni mošt kupi Franc Dolenc, Kranj. 404

Pristno domače žganje, droženo in tropinjsko, akropilnice za trše škropiti nudi po cen. Davorin Tombah, Šent Vid pri Ptaju. 405

Črve, lepe, zdrave, za vse vrste klobas se dobe po ugodni cen. pri trdki Jos. Bergman, Poljanska cesta 87, v Ljubljani. 406

„Portland-cement“, rafijo se vezanje trt A. Sušnik, železnica, Ljubljana. 407

Kmečko posestvo na prodaj v ugodni legi blizu železnice. Pojasniti daje uprava lista. 408

Švačarja (kravarja) zženjenega z 2-3 delavskimi mošmi in večšega tudi kolarstva, zženjenega mizerja, sprejme proti stalni plači, stanovanju in deputatu drž. upravit. veleposestva Mokrice, p. Jesenic ob Savi, via Brežice. 409

Dva junčka stara 10 in 21 dni zamenjam telice oziroma jih tudi prodam in kupim telice. Alojz Kiemen, Savlje 2, p. Jezica pri Ljubljani. 411

Imam napredaj kobilo na zbiranje izmed leti starega, simodolske pasme Ivan Krek, Goncek št. 4, Medvode. 412

Svinjo bregjo, prodaja M. Iskan, posestnik, pošta Lesce, Gorenjsko. 413

Kmetijo, obsežno 10 do 12 hektarjev, s inventarjem, vred. želi kupiti Nataša Matušerič, Grmče, pošta Smartno pri Litiji. 414

ženska moč za posestvo v ljubljanski okolici se sprejme takoj, ki bi znala za družino kuhati in druga gospodinjstva dela opravljati. Osebo se je predstaviti pri M. Dolinšek, restavracija na glavnem kolodvoru v Ljubljani. 417

Vinometre »Bernadot« — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tanin žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sode bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

Dragerija ANTON RANC Ljubljana, Židovska ulica 1. 2

Važno! Gepeljne, slamoreznice, trijerje, fino strojno olje, cement-portland za napravo strešne opeke in belo sol nudi najceneje trdka Anton Kaizan, v Škofji Loki. 415

Napredaj imam brejo hravo pingavske pasme, zelo dobro za mleko ter 1 konja starega 16 mesecev noriške pasme. Cena po dogovoru. 416

Ronjskega hlapca, sprejme pod ugodnimi pogoji (tudi zakonskega) Oskrbništvo graš.ine Neukloster pri sv. Petru v Savinjski dolini. 418

Viničarja z delavsko družino sprejme pod ugodnimi pogoji. Oskrbništvo graš.ine Neukloster pri sv. Petru v Savinjski dolini. 419

Jezdnega konja, za dame ali gospode, tudi za eno in dve vpregi nad 15¹/₂ peti visok, rujava, prodaja Oskrbništvo graš.ine Neukloster pri sv. Petru v Savinjski dolini. 420

Muč vas glavobol? Zobobol? Trganje v udi? Malo Fellerjev pravega Eliza fluida in odpravljajo so bolečine 6 dvojnih ali 2 velikih specialnih steklenic 42 kron. Državna trošarina posebej! Fellerjev Eliza mentolni črtnik en komad 12 kron. 421

Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Eliza-kroglic! Te so dobre! 6 skatljic 18 kron. Pravi balzam 12 steklenic 72 kron. Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 20 kron. — Omot in postaina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg br. 333. Hrvatska. 111/C.

Tovarna Bochmann na Dunaju

priporoča vsake vrste kletarskih strojev n. pr. sesalke, stiskalnice, čistilnike, stroje za ekstrakcijo, čepovlake za sode itd. — Zastopnik:

Fran Rudl, Maribor

Vila „Alwies“.

(35)

Izdelujem kmečke mline

od najmanjšega do največjega:

za roko,
vodno in
motorno
moč.

Mlini so opremljeni s presejalniki in kamni, kojih ni treba nikoli klepati, za kar jamčim. Ti mlini meljejo vsako žito ter napravljajo lepo in okusno moko za kuho in peko pri samo enkratnem nasipu. Razpošiljam razne vrste mlin-ske kamne in druge potrebščine za mline

ter poljedelske stroje,

Josip Čretnik

stavbenik mlinov (34)

v Sv. Jurju ob Južni železnici.

S tehničnimi in praktičnimi nasveti vsakomur na razpolago.

Najstarejša hranilnica v Sloveniji.

KRANJSKA HRANILNICA v Ljubljani

ustanovljena leta 1820

srejeva hranilne vloge proti

3%

obrestovanju in dovoljuje hipotekna posojila po

4 1/2 %

S hranilnico sta zvezana Kreditno društvo in

starostna hranilnica za posle in delave.

Hranilnica je sirotinskovarna in jo nadzoruje

deželna vlada za Slovenijo.

Rezervni zakladi znašajo približno

5 milijonov kron.

Čisti dobiček je, v kolikor se ne porabi za

okrepitev rezervnih zakladov, po pravih določah

v posrejevanje obče koristnih naprav in podjetij

na Kranjskem. (104)

Ča te svine se je doslej darovalo 8,098,000² ron.

Pismene pošiljke je nasloviti na Kranjsko

hranilnico v Ljubljani, Knafljeva ulica šte. 2.

Razglas.

Morebitni upniki naj se zgledajo pri zadrugi:

Zadruga:
za vnovčevanje lesa na Češnjici v likvidaciji.

(106)

Bencin,

strojna olja,
cilindrovno olje
in auto olje

ima oddati

Zveza slovenskih
trgovcev
v Celju.

(104)

Umetna gnojila

kalijeva sol, kostna moka,
kostni superfosfat i. t. d.

dobavlja naikulantneje

Vinko Vabič

ŽALEC, Slovenija.

Zahtevajte ponudbe na vagon-ske, polvagon-ske in manjše množine!

Resnična ženitna ponudba!

Ekonom, okoli 30 let star, treznega, mirnega in podjetnega značaja, zelo dober gospodar, z večjim premoženjem v denarju, se želi seznaniti z gospodično ali vdovo primerne starosti, ki bi imela posestvo, mla ali kako drugo podjetje. — Tajnost strogo zagotovljena. Resne, neanonimne ponudbe s sliko je poslati na upravnitvo „Kmetovalca“ pod naslov „Ekonom“.

410

Cepiljene trte. Kakor vsako leto ima tudi letos večje množine vseh najbolj priporočljivih vrst in jamčeno le na ameriških podlagah in križankah cepljenih trt, dobro zaraščenih in vkoreninjenih. Ne zamudite jih naročiti, ker bodo spomladi gotovo zmanjkale, pri I. štajerski trtoreski zadrugi, pošta Jurkinci pri Ptuj.

308

Jurija grofa Thurnskega jeklarna na Ravnah

ustanovljena 1774. leta. (17)

Guštanj-Ravne, Koroško (Jugoslavija).

Poštna postaja Guštanj, žel. postaja Prevalje.

Brzojavni naslov: Jeklarna Guštanj.

Proizvaja: Azzalonsko in breslansko jeklo

v zabojih, s sidrom kot varstvene znamko.

Legirana in nelegirana toplotna jekla

za vsakovrstno orodje največje trajnosti.

Jekla za orodje, drugovrstna,

za kladiva, žlebe, matrice; za diela in nože za

obdelovanje železa; za svedre, za rudo, premog

in kamen; za pile, rezila vrtalna, diela itd.

Legirana in nelegirana martinova jekla

za vozovne in vagon-ske vzmeti; za konstrukcijske

dele posebne trajnosti v avtomobilni in letalni in-

dustriji; za kolesna obroča; za kose, srpe, sekire,

motike, lopate itd.

Izgotavlja: Vozovne osi s pušami in naklonniki;

transmisijske valke (ostrugane do 4 m, surovoko-

vane do 6 m dolžine); v žlebi kovane dele za

avtomobile in vagon-e; krogle za cementne mline itd

Schneider & Verovšek

: trgovina z železnino in poljedelskimi stroji :

Dunajska c. 16 Ljubljana Dunajska c. 16

ima zopet veliko zalogo poljedelskih
strojev kakor: sadne mline, preše
za sadje in grozdje, mlatilnice,
slamorenice, gepeljne, repo-
reznice i. t. d.

DRUŽBENE VESTI (nadaljevanje).

kanje. Ta rafija je res tako prvovrstna, da nadkriljuje za najmanj za 50 odstotkov vse, kar se nam je doslej ponujalo. Podružnicam v vinorodnih krajih bi priporočali nakup originalnega omota, ki tehta okoli 100 kilogramov in ki naj bi ga v svojem okolišju udom na drobno razdelili.

Razklejana kostna moka 30—33 % fosforove kisline v vrečah po 100 kg z vrečami vred K 300.—

Seme krmilne pese, pristno severonemško blago, rdečo in rumeno mamutovko ali ekendorfovko po K 30.— kg.

Semensko deteljo i. s. nemške lucerne kakor tudi domačo bo družba spomladi oddajala svojim udom. Oddajala bo samo najskrbneje čiščeno seme, ki bo preiskano po Državnem preskušališču v Ljubljani. Vreče po 100 kg bodo opremljene v izvirni plombami tega zavoda, pa tudi za nadrobne pošiljatve prevzame družba vsa jamstva glede čistosti in brezpredelnosti.

Škropilnice. Naša družba je prejela iz Italije bakrene trtne škropilnice najboljšega sistema. Komad stane 950 kron. Vinogradniki naj škropilnice brez odloga naročijo, ker je zaloga le majhna.

Surova kostna moka po K 200.— za sto kg.

Tobačni izvleček v posodah po 50 kg 440 K za posodo. V manjših množinah tega sredstva družba ne oddaja, vsled česar naj udje potom podružnic skupno naročajo.

Trtne škropilnice. Družba je prejela sedaj tudi iz Nemške Avstrije nekaj kompletnih trtnih škropilnic zoper peronosporo in oddaja one iz pobakrene cinkovne pločevine z znamko S po 700, one iz čiste medeninske pločevine z znamko B pa po 800 kron za komad v orig. zabojih, ki se ne računijo posebej. Količina je majhna, vsled česar se bodo morale vpoštevati le prve naročitve

Vile, komad po K 30.— in K 35.—.

Vinometri po K 50.— za komad.

Vreče. Pri pošiljativah vreč je na spremnici natančno navesti sakaj so vreče ali če jih dotičnik vrača.

Zdrobova moka, (Brechermehl 20 % fosforove kisline 5 % dušika K 260 za sto kg.

Železninske potrebščine. Opozarjamo ude da smo pravkar prejeli iz jeklarne v Ravneh nekaj železnega orodja. Izdelki so vseskozi jako močne, dobre kakovosti, in jih družba oddaja udom vsekakor ceneje, nego si jih morejo drugod nabaviti. Vile z tremi rogljami so po 30, z štirimi rogljami po 35 kron, motike po 25 kron in lopate po 35 kron komad. Ker je zaloga le majhna, naj udje takoj naročijo.

Živinsko sol. Družba bo morda v kratkem prejela iz Solnograda nekaj vagonov živinske zdrobljene soli, ki bo stala v Ljubljani 340 do 360 kron sto kg. Prijave se sedaj, a neobvezno, sprejemajo.

Žveplalniki. Družba je prejela iz Italije ročne žveplalnike. Komad stane 250 kron.

Zveplenokislo glino namesto galuna, kot dodatek galičnemu škropivu, ima kmetijska družba v zalogi, ter jo oddaja 2 K 40 h kilogram. Izkušnje so pokazale, da lahko brez škode za učinkovitost primešamo galiči polovico žveplenokisla gline in si na ta način prihranimo polovico galice. Mesto treh ali dveh kil vzamemo na sto litrov vode le poldrugo ali eno kilo galice in ravnotolko gline, apna pa kakor navadno, uspeh bo sigurno popolnoma isti, kakor ob polni množini galice. Žveplenokislo glino je treba pri družbi takoj naročiti.

Žveplo (žvepelne ploščice) na juti za žveplanje sodov, najboljše, brez arzena po 24 kron kilo.

Žveplo, Floristella, dvoj, raf. po K 12.— kg.

Tovarna strojev in livarna železa in kovin

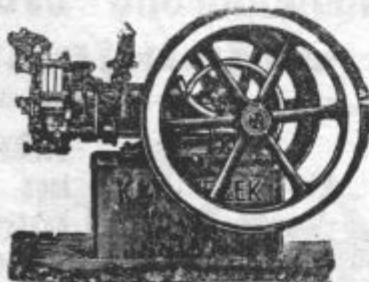
K. & R. JEŽEK,

Maribor,
Aleksandrova cesta 51

Ima na skladu bogato zalogo strojev in orodja za obdelavanje zemlje, sejalnih in kosilnih strojev, poganjalnih strojev, mlatilnic, čistilnic, strojev in pristrojov za pripravljanje živinske krme, grozdnih in sadnih mlinov, grozdnih in sadnih preš, sesalk, črpal, okrožnih žag.

Benzinovi motorji in motorji na sesalni plin. (79)

Popolne opreme opekarn, šamotnih tovarn in tovarn za cement, mlinov in žag.

Valcove stolice za zdrob in ploho mletje. — Transmisije.

Sprejema kmetijske stroje v popravilo.

Kupujem

vedno in v vsaki množini po **najvišjih cenah:**

Brinjevo olje, suhe gobe, fižol in druge deželne pridelke.

Nudim najnižje:

Kavo, olje, riž, sveče, moko, vžigalice, pravo slivovko ter razno drugo blago. (77)

M. RANT,
Kranj,

Ivan Komatič

prodajalec strojev
v Ljubljani,
Gradišče št. 11.

Ima več vrst malo rabljenih in dobro popravljenih slamoreznic izvrstne za vitelj, motorni ali ročni pogon, in tudi nekaj gepelnov ter prvovrstnih brzoparilnikov (Weisia, Titanla) s pocinkanimi parnimi sodi vseh velikosti. (12)

Cena po dogovoru.

Lepo posestvo

1 1/2 ure hoda od Maribora v lepem kraju z 38 orali dobro rodovite zemlje, gozd, njive, travniki, vinograd in sadonosnik s več sto dobrimi lepimi drevesi. Hiša prostorna, zidana, z opeko krita. Hlevi zidani in prostorni s 15 komadov goveda, 1 konj, 10 svinj, 4 vozovi, 3 sani, vse orodje, stroji, vinske posode in veliko krme. Vse kakor stoji je takoj za prodati. Cena 600.000 kron. — Proda se še eno manjše posestvo. Več pve (108)

Franc Podlipnik
Tezno 37. pri Mariboru.

Nekaj za Vas!

Racionalno negovanje lepote:

Hočete li obraz in roke racionalno negovati, pege, mozolje odpraviti, grobo hrupavo kožo mladostno in prožno napraviti, uporabljajte Fellerjevo pravo Elsa-obrazno in kožo-obvarujoč pomado i veliki porcelanski lonček 15- K. Elsa toaletne umivalne pastje je i škatljica 10-50 K. Pomada za ustnice 2- in 4- K.

Ideal vseh mil

Je Fellerjevo Elsa lilično mlečno milo 19- K. Tekoče lilično mleko 12- in 15- K. Najfinjši Glycerin 6- in 30- K. Vaseelin po 3-, 7- in 12- K. Neškodljivi puder za obraz v vrečkah po 5- K. Bavilo rdeče za obraz 10 pismov 20 K.

Puder gospe, katera se v to razume

Je pravi dr. Kluger-jevi Hega-puder, bel, rosa, velike elegantne škatlice 4- K.

Kurje očesa

bradarice, trdo kožo, odpravlja, o brzo in temeljito Fellerjev turistovski oblič, "Elsa" v škatljah po 5- K in 7-50 K in Fellerjeva turistovska tinktura steklenica 10- K.

Finl parfemi

francoski, originalne steklenice 40- K; na tehtnico od 20- K naprej. Sachet (oitek dišega praška za perilo) 8- K

Kar se vsaki dan potrebuje?

Angleški oblič 2- K. Lys form 30- K. Popolni Irrigator najboljši 150- K. Pravi Lysol 30 K. Kafa 3- K. Kafrne kroglice 5- K. Arnika 6- K in 30- K. Po smrekovim gozdu dišeči parfem za sobe 35- K. Konjak 30- K. Malinov sok 30- K. Kina železno vino 30- K. Esenc za rum 7- in 35- K. Kineški čaj na tehtnico od 3- K naprej.

Pri vprašanjih

naj se prilože poštne znamke za odgovor.

Naročila se adresirajo na:

EUGEN V. FELLER, lekarna,

Stubica Donja, ELSA TRG br. 333. — Hrvatska.

Prvovrstno naravno negovanje las.

Rast las napreduje, kožo na glavi krepča, plešo in prerano osive ost preprečuje Fellerjeva prava Tannokinapomada za rast las, i veliki porcelanski lonček 15- K. Močno katranovo milo za glavo 14- K. Ogiska pomada za brke po 6- in 8 K. Neškodljiva olja za lase, orchovo olje mala steklenica 6- K, veliki 30- K. Shampoo za umivanje las 4- K.

Najmočnejše francosko žganje

Najbistva pred vojna roba, manjša steklenica 15- K, velika 35- K. Elsa Kolonska voda v steklenicah 7- in 35- K

Proti potenju telesa

deluje zanesljivo Fellerjev Elsa sipalni prašek i škatljica 10-50 K.

Kaj je „Elsa Fluid“, to zna vsak!

6 dvoinatih ali 2 specialne steklenice 42- K.

Za usta in zobe!

Hega zobni prašek s kisikom, i škatljica 20- K. Dr. Helder-jev zobni prašek i škatljica 6- K. Elsa voda za usta 30- K. Zobne krtačice od 20- K naprej.

Proti mrčesom

kakor muhe, bolhe, stenice, ruši, zanesljivo in temeljito deluje Elsa mrčesni prah, i elika škatljica 15- K. Tinktura zoper stenice 30- K. Naphtalin od 2- K naprej.

Miši in podgane!

Mišji strup 8- K. Strup zoper podgane 8- K in 10- K.

Omot in poštšina

se računa posebno, toda najceneje. Čim več se na en rat naroči, tem manj draže stroški to robo.

Naznanjam, da sem prišel v Kranju

e/elektro-inštalacijsko obrt.

Prevzamem inštalacije in montaže elektraren, posameznih vasi, mlinov, ž g, hiš za razsvetljavo ter gonilno moč. Dobavjam in prevzamem v popravilo dynamo-stroje, motorje, električne peči, likalnike itd. Trgovina v hiši gosp. Rebolja.

Jos. Gabrovšek
Kranj, Glavni trg 178/II.

Pozor! Pozor!
Vinogradniki!

Kateri potrebujete cepljene trte na suho. Trte so sledečih vrst na podlagi Salonis 16/16 cepljene, Gewirziraminer, Veliki rizling; Frankinja. Na Rip, portalis cepljena, Tronta in še nekaj belo mešanih vrst. Cena po dogovoru.

Franc Raušl
posestnik - trtnar
na Kukavi, pošta
Juršinci p. Ptuj.

Pripoznano najboljšo

mlinske kamne

kakor tudi kamne za ročne mline (žrmlje) in viteljne v vsaki velikosti izdeluje in razpošilja

Franc Zdolšek

posestnik in izdelovatelj mlinskih kamnov

vas Podgorje 15, p. Št. Jurij ob juž. žel.

Cene zmerne! Točna postrežba!

Ponudite vse neporabno
zlato in srebro,
stari denar tolarje,
srebrnike, zlatnike itd.

ker Vam vse to leži doma v shrambi brezobročno tvrdki (105)

zlata in srebra

I. Augustin

Dunajska cesta šte. 36.

Plačuje po **najvišjih cenah.**

9.-12. ure dop. 3.-5. ure pop.

Kmetške zadruge
in kmetovalci

Pozor!

Živinsko
sol (rudečo)

se oddaja na vagone in manjše množine po najnižji dnevni ceni. — Naročila sprejema (107)

Anton Tonejc,
in drug, Maribor.

Upravništvo
„Kmetovalca“

sprejema

primerne inserate

po cenah,
ki so razvidne na
poglavju.

Objavljenje bo imelo vedno zadovoljivo uspeh, kajti „Kmetovalca“ izhaja (dvakrat mesečno) v 21 tisoč izvodih ter je razširjen po vseh slovenskih deželah.

Primešaj krmi Mastin!

V zmislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899., št. 10.593, ki mi ga je mestni magistrat ljublj. izporočil dne 28. julija 1899., št. 25.255, smejo dietično sredstvo **Mastin**, redilni prašek za prasice in za vsako živalno, lekarnarji, trgovci, drogist in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900., mag. opr. št. 28.261.

Ako se Mastin pri Vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina K 50 poštnine prosto na dom. (55)

Mazilo zoper garje
(naftomazolin) uniči pri ljudih garje, srbečico, kožne bolezni, izpušča je. Pri živali uniči garje. I lonček po pošti K 15-.

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana; Slovenija. Zraven rotovža.

Kmetška posojilnica

Ljubljanske okolice

registrov. zadruga z neomejeno zavezo.

• v LJUBLJANI •

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti šte. 18.

Obrestuje hranilna vloge po **3%** (2)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

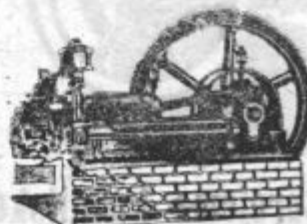
Sprejema tudi vloga v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje ob dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **42,000.000 kron.**

Stanje rezervnih zakladov **1,100.000 kron.**

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev (3)

iz najslovitejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanih tovarn, Wolsia.